

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

El volt-e ismerve Magyarországon a román nemzeti párt?

Irtá: JAKABFFY ELEMÉR dr.

A „Nagyvárad” február 27-iki szá-
mában olvashattuk Jacob József dr. vá-
laszát, melyet „A kisebbségek kérdése és
a Magyar Szövetség” című munkájára vo-
natkozólag a lap hasábjain írt megjegyzé-
sére adott. Ebben a válaszban Jacob
dr. összegezi közjogi vizsgálatainak ered-
ményeit, amelyeknek egyike az, hogy a
kisebbségeknek joguk van politikai pártot,
vagy pártokat alakítani.

Ezen megállapításához dr. Jacob hoz-
záfüzi, hogy a nemzetiségek ezen jogát a
rég Magyarországon kétségbe vonták.

Ahogy Jacob dr. minden megállapítá-
sához sok szó fér, úgy ez a kijelentése is
csak föligazság.

Kétségtelen, hogy 1894-ben Hieronymi
belügyminiszter egy rendeletével a román
nemzeti pártot, mint olyat nem létezőnek
jelentette ki. Csak hogy a volt Magyaror-
szágon több olyan rendelkezést ismertünk,
amelyek ugyan papíron maradtak, később
azonban a legilletékesebb tényezők a ren-
delkezésekkel ellentétes álláspontra he-
lyezkedtek.

Igy történt ez a nemzeti pártnak, mint
politikai pártnak elismerése kérdésében is.

1914. elején Tisza a listán magyar mi-
niszterelnök kifejezetten a román nemzeti
párttal tárgyalt. Ezért ellenzéki részről
ugyan támadták, de Tisza miniszterelnök
a leghatározottabban visszautasította.
Ez ebben támogatója, akadt Mihályi Ti-
vadarban, a román nemzeti párt akkori
elnökében.

1914. március 6-án Mihályi Tivadar
a képviselőház ülésén felszólalta mindazo-
kat az alkalmakat, amikor a magyar kor-
mányok a nemzeti párttal, mint olyannal
tárgyaltak. Kimutatta, hogy az első ilyen
tárgyalás még 1894. májusában folyt, a
második 1894. augusztusában, a harmadik
1906-ban a Wekerle-féle koalíciós kor-
mány idején, a negyedik Kluen-Héder-
váry kormánya alatt.

Ezután beszédét a képviselőházi napló
tanúsága szerint így folytatta:

„Ezeket csak azért hoztam fel, hogy
egyszerűen bizonyítsam azt, hogy pártunk
a nemzetiségi kérdésnek mindig békés
úton való megoldását követte és másfelől
beigazoljam azt, hogy az előző kor-
mányok is, midőn szükségét látták, a tárgya-
lásnak mindig ezt a módját követték, mint
a mostani kormány.

Ebben a tekintetben különösen cso-
dálkozom a t. függetlenségi pártnak ál-
láspontján, amelyről tudni méltóztatnak
azok, akik a kérdéssel foglalkoztak, hogy
a függetlenségi és 48-as párt annak ide-
jén velünk mint politikai párttal folytatott
pártközi érintkezésben, levelezésben min-
dég jogosultnak tartott bennünket arra,
hogy mi népünk igazait is képviseljük és
elismerte a pártnak létezését, organizá-
cióját. (Mozgás balról.) Mondom, felette
csodálkozom azon, hogy a t. függetlenségi
párt padjain kételkednek felette...

Polónyi Géza: Igen, nem tudunk
tőle semmit!

Mihályi Tivadar: ... hogy a függet-
lenségi párt minket jogosított pártnak te-

kintett, leszek bátor hivatkozni a birto-
kban levő levelek közül különösen egy
Budapesten, 1909. december 22-én kelt le-
vele, amely a függetlenségi és 48-as párt
nevében Kossuth Ferenc részéről intézte-
tett hozzá, mint elnökhöz. Ennek a le-
velenek címzése így szól: „Dr. Mihályi Ti-
vadar képviselő úrnak, mint a nemzetiségi
párt elnökének.” (Dorültség jobb felől.
Zaj bal felől. Halljuk! Halljuk! Elnök
csenget). Tartalma a következő: (Olvassa):
„Országos függetlenségi és 48-as párt. Bu-
dapest 1909. december 22-én. Kossuth
Ferenc. Tisztelet Barátom! A Ház folyó
hó 22-én hozott határozata szerint a fel-
irati bizottság 21 tagját a folyó hó 23-iki
ülésén kell megválasztani. A függetlenségi
és 48-as párt a mai napon e tárgyban tar-
tott tanácskozásán abban állapodott meg,
hogy a pártoknak képviselőházi számará-
nyához képest a 21 fős bizottság követ-
kezőleg alakíttassék meg: 7 tagot válasza-
szon a függetlenségi és 48-as párt, 5 tagot
az alkotmány-párt, 1 tagot a balpárt, 1 ta-
got a néppárt, 1 tagot a nemzetiségi-párt,
1 tagot a horvát képviselők, végül 1 tag
jelöltessék ki az ezen pártok köteleihez
nem tartozó képviselők közül. Tisztelettel
kérlek, méltóztatással a függetlenségi és
48-as párt ezen megállapodását tudomásul
venni, az elnökleted alatti pártot erről ér-
tesíteni és szíves hozzájárulástokat, vala-
mint azon képviselő nevét, akit ezen tag-
sági helyre jelölni kívántok, velem oly
időben közölni, hogy a szavazólapok ki-
nyomtatása kellő időben eszközölhető le-
gyen. Hazafias tisztelettel. Kossuth Ferenc.

Sajátságos, t. Ház, hogy a függetlenségi
párt vezérfőfiai ma ezzel egészen el-

~~~~~

Kolozsvári tudósítónk jelenti: Az ide-  
genek tartózkodási engedélye ügyében a  
belügyminiszter rendeletet adott ki, amely  
szerint mindazok, akiknek tartózkodási le-  
járt, kötelesek azonnal elhagyni az ország  
területét.

A belügyminiszter ezen rendelete ellen  
többen felszólaltak és kérték, hogy azt he-  
lyezzék hatályon kívül. Az intervenciónak  
meg is volt a kívánt eredménye és a be-  
lügyminiszter a lejárt tartózkodási engedé-  
lyek ügyét a helyi hatóságok elbírálására  
bizta.

Ma délelőtt aztán távirat érke-  
zett a kolozsvári prefektúrára, a  
melyben a belügyminiszter szigorú  
utasítást küld, hogy mindazok, a  
kiknek tartózkodási engedélyük le-  
járt, vagy az ország elhagyására  
utasítást kaptak, 24 órán belül kö-  
telesek elutazni.

Muresan Septimiu prefectus a ren-  
deletet azonnal továbbította az illetékes  
hatóságokhoz. A rendelet értelmében számos  
idegennek el kell hagyni az országot.  
— Tatarscu kisebbségi állami titkár

lenkező álláspontot foglalnak el, rólunk  
mint pártokról tudni sem akarnak, ami nem  
ránk mint személyekre nézve sérelmes és  
bántó, de bántó és sérelmes a népünk  
nézve. Mert akárhogy is vegyük a dolgot,  
mi itt hárommilliónyi román népet képviselünk.

Majd valamivel később így folytatja  
Mihályi Tivadar beszédét:

„Azt hiszem az általam felhozottakból  
meggyőződtek mindnyájan, hogy az eddigi  
kormányok is formailag ugyanezt az ellá-  
rást követték, és ha a mostani formát áru-  
lásnak tekintik egyfelől és másfelől, akkor  
nem tudom, miféle indokok szolgáltak  
arra, hogy különösen az ellenzéki pártok  
ennyire megváltoztatták a véleményüket.  
(Zaj a baloldalon.) Rám nézve nagyon kö-  
zönyös, hogy melyik kormánnyal és me-  
lyik magyar államférfival állunk szemben,  
hiszen a mi célunk nem az, hogy az illető  
kormánnyal, vagy államférfiival kössünk  
békét, hanem az, hogy a népek között az  
ország érdekében teremtsünk állandó bé-  
két állapotokat.”

Ha a magyar impérium alatt a román  
nemzeti pártnak utolsó elnöke így nyilat-  
kozott a képviselőházban, akkor állítható  
ugyan, hogy a régi Magyarországon a nem-  
zetiségek politikai pártalakításának jogát  
kétségbe vonták, de ez az állítás csak fél-  
igazságot hordoz.

A volt Magyarországon is azt tapasztal-  
hattuk, amit sajnós, most nálunk még  
sokkal nagyobb mértékben, hogy vannak  
rendelkezések, amelyek csak papíron ma-  
radnak és vannak pártok, amelyek egészen  
másképpen nyilatkoznak az ellenzéki pado-  
kon, mint amikor kormányon vannak.  
Hogy azonban tényleg a pártalakításnak  
joga meg volt és a nemzeti párt mint olyan  
tényleg szerepelhetett, ezt mi sem igazol-  
hatja jobban, mint a fent bemutatott nyi-  
latkozást.

~~~~~

délelőtt Kolozsvárra érkezik és táviratilag
őt kérték fel, hogy odaérkezéskor interve-
niáljon a belügyminiszternél a rendelet
megváltoztatása érdekében.

A miniszter rendeletére vonatkozólag
megkérdeztük Gussi Sándor sziguranca-
főnököt, aki kijelentette, hogy ebben az
ügyben már van a nagyvárad sziguranca
felsőbb rendelet, amelyet a napokban hir-
detmény útján közölni is fog a közön-
séggel.

~~~~~

Párisból jelentik: Poincare nagy be-  
szédben emlékezett meg azokról az érte-  
kezletekről, amelyeken Briand és Lloyd  
George résztvettek s ahol Franciaország-  
nak mindig engednie kellett. Franciaor-  
szág a génuai és londoni balsikerei után  
határozta el, hogy megszállja a Ruhr-  
vidéket.

Öszintén gondolkozó külföldiek is el-  
ismerték — Poincare szerint, — hogy Fran-  
ciaország jogosan cselekedett. Franciaor-

szágnak olyan záloga van, amelynek értékét az egész világ elismeri.

— Mi ezt a zálogot — úgymond — csak oly mértékben fogjuk kezünkben kiadni, amilyen mértékben a fizetések befolyának.

Poincaré beszédje nem a legsimábban folyt le. Sovén kijelentéseit sűrűn zavarták közbekiáltásokkal, úgy, hogy az ülés befejezése után Poincaré provokáltatta D'Alunay bonapartista képviselőt, aki a vita hevében sértő kifejezésekkel illette a miniszterelnököt. A segédek a kamara ülésének jegyzőkönyvéből megállapították, hogy a sértő szándék hiányzik a közbeszólásból és az ügyet békésen intézték el.

A francia frank romlása megint újabb megdöbbentő méreteket öltött. A svájci piacon 22 centimesre zuhant a frank s ugyanakkor az olasz lira közel 25 centimesen áll. A párisi főzsdén 4 frank 55 centimes egy svájci frank, 1 frank 14 centimes egy lira, 26 és fél frank egy dollár. Bukarestben 13.80-al jegyezték a párisi

### Juniusban okvetlenül teleleplezik a királyszobrot

Marcu architektikus Nagyváradon

A szombat tanácsülésben Köszeghy főmérnök előterjesztette a királyszobor felavatására vonatkozó terveket. A kérdést Duica Marcu bukaresti neves architektikus megerkezése teile aktualissá, aki tegnap Nagyváradra érkezett és megával hozta a kispiacléri parkirozás terveit.

A terveket már több ízben ismertettük s a monumentális királyszobor és a nagyvárosi park valóban gyönyörűvé fogják varázsolni az egykori piacot. Virágdiszter, művész körlátók, szökőkút teszik majd látványossá a lovasszobor háttérét képező parkot. A parkirozás kivétele mástól millió leiba kerül s az ország nagyvárosa miatt új miniszteri jóváhagyás szükséges.

— A nagyobb művészi készítségű munkálatot igénylő dolgokat Bukarestben készítenek el, mondotta Köszeghy főmérnök, míg a többiek Nagyváradon. A munkálatokkal egy napon se szabad késni, mert különben nem vállalhatók felelősséget. Ha a tanács kimondja a sürgősséget, 15 napra szóló nyilvános pályázatot fogunk kiírni.

Dr Bucico polgármester és Mangra főügyész szólottak hozzá a kérdéshez. A polgármester szintén a sürgős intézkedés mellett van, mert megtörténhetik, hogy meg lesz a teleplezés és nem lesz park.

Mangra főügyész arra utal, hogy előszörban a Consiliul Superior Technic jóváhagyása szükséges s főleg a minisztérium jóváhagyása, mert egy millió felüli kiadásoknál minisztertanács határoz. Addig nem tartja helyesnek az árlejtés kiírását.

A tanács tárgyalása közben Bucico polgármesternek levél érkezett Mosoiu minisztertől, aki arról értesíti, hogy

a teleplezés június első napjaiban okvetlenül meg lesz.

Tekintve a parkirozási munkálatok sürgősségét Köszeghy főmérnök Benedek pénzügyi tanácsossal valószínűleg személyesen fognak Bukarestbe utazni a miniszteri jóváhagyás kieszakolására.

Nem tires reklám

Jól olcsón vásárolhat



WITRAELNEL

Női és férfi szövetek, flanel, schifon, vásznak, stb.

Anvrant Iancu (Kossuth-u) 5

### Ötven asszony, bűnös asszony...

Egy előkelő társadalmi állású nagyvárad orvos hoeszas megfigyelés után egy veszedelmes magzatelhajító bihari asszonyt leplezett le. A bihari parasztaasszony Méhes Lajosné — mint a nyomozás megállapította — gyárilag folytatta bűnös tetteit.

Páclensel között az eddigi megállapítás szerint, ötven nagyvárad és biharmegyei nő szerepel.

A megdöbbentő tényekre egy szerencsés véletlen folytán jött rá a magas pozíciót betöltő várad orvos. Egy páciense kereste fel Biharról, aki születés előtt állott és fájdalomról panaszkodott. Elmondta az asszony, hogy egy bihari nő felejtette a szolgálatát tiltott műtetre. Az orvos figyelni kezdte a gyanús asszonyt, felhívta a bihari körorvos figyelmét is, akivel együtt leplezték le Méhes Lajosnét. Méhesné épp akkor jött Váradról és bevallotta, hogy már hónapok óta folytatja tetteit. Különböző sok páciense volt Nagyváradról. Méhesné a betegséglázában volt ápolandó és ott szerezte meg az operációhoz szükséges műszereset. Most a bihari körorvos alapos jelentésére, már az ügyészségen van ez ügy Teodorescu ügyésznél. Most annak a megállapításán táradoznak a hatóságok, hogy kik voltak azok, akik igénybe vették Méhesné szakutadást, továbbá hogy hol végezték használt operációkat is Méhesné.

### Ki válthatja ki és hogyan illetőségi bizonyítványát?

Illetőségi bizonyítvány: mindenkinek szüksége van mert senki nem tudhatja, mikor kell valahol igazolni magát eltérítve attól, hogy utlevelet illetőség bizonyítvány nélkül nem lehet szerezni.

A megyei prefekturáról az illetőségi bizonyítvány megszerzésére vonatkozólag, ezeket jelentik: A Monitorul Oficial február 24-iki 41-ik számában megjelent az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvény értelmében ugyanis mindazoknak, akik nagyvárad illetőségi bizonyítványt, de kiadás előtt átteszi aláírás végett a vármegyei prefektushoz. Ez késedelmet nem jelent, mert a prefektus még aznap aláírja s a félnek kiadja.

Az illetőség megszerzését a törvény többféle feltételhez köti. Nagy általánosságban azonban a helyzet az, hogy aki 1914. december 1. előtt nagyvárad lakos volt, joga van az illetőségi bizonyítványt a városi tanácsból kérni s a kérdéshez csatolnia kell a rendőrségi bejelentő hivatali igazolványát.

A kérdés és a rendőri igazolvány arról, hogy mióta lakik Nagyváradon, teljesen elegendő az illetőségi bizonyítvány kiállításához annak, aki 1914. óta állandó lakos Nagyváradon.

Azok, akik a törvény által előírt feltételeknek nem felelnek meg, illetőségi kérésük felett a belügyminiszter dönt. A kérés a tanácshoz kell benyújtani, ahonnan hivatalból a prefekturára teszik át s a prefektus terjeszti a belügyminiszter elé.

### Egy vagon tavaszi szövet érkezett a Körösparti Aruházba.

\* Manometerrel mérleg, súly és min, dennemű mérő műszer hiteles javítását, telefon-felszerelési eszterga és minden fémipari munkát legbiztosabb árban készít és javít. Rajz Andor elektro és precízió-mechanikai műintézet Szalárdi-utca 9. szám. (Rosenzweig-paota.)

### „Dorian” Filmszínház.

Ma, vasárnap utoljára

## Az új farizeusok

Dráma napjainkból 7 felvonásban.

Dorian film.

A 3 órási előadás mérsékelt helyárú.

Hétfőn látható először

Dinckens világhírű regénye

## Twist Oliver

Főszerepben: Jackie Coogan.

Március **16** Vasárnap  
**PURIM-ES**

este 9-kor, a Keresk. Csarnokban.

Legjobb asszonna

Legizletesebb előétel

Legolcsóbb vacsora

### a Ke-nény-féle HASCHEE

1 doboz fél kg.

**22 lei.**

Kapható minden jobb fűszer és csemegé üzletben.

## Szilágyi Ernő

selyem és nőidivat különlegességek áruháza

oradea-Mare, Bulaw. Regele Ferdinand. (Rákóczy-ut.) 3

### a legulolsó divat különlegességek

u. m. selyem csipke szalag, harisnya, zsebkendő, belső árú: valamint a legszebb creppekés grenadinok óriási választékban raktárra érkeztek.

# A helyes felelet

melyet a takarékos és okos háziasszony arra a sok kísérletre, hogy egy más kávépótlékot vegyen, adhat, az hogy: „Ne fáradjon kérem! Én a régen beváltat maradtam. A kávémat csakis a kávédarálóval előtöltöt „Valódi Franck”-kal főzöm. Csakis ezt adja nekem”.

# Mi lesz a királyhágó melléki református egyházkerülettel?

Mi, vagy ki az akadály a megalakulásnak?

Csaknem egy esztendeje már teljes hangtalanság, mozdulatlanság észlelhető a Tiszántúli református egyházmegegyéből az új határral Romániához csatolt területeken az új egyházkerület alakításának mozgalmak körül. Amint ismeretes, a reformátusok az imperium változás után nem sokára megkezdtek egy új egyházkerület megalakítására az akciót és Királyhágó melléki ref. egyházkerület címen meg is alakították, püspökké pedig Sulyok István nagyváradi ref. esperes választották meg. Az új kerület megalakítása ellen első sorban Nagy Károly kolozsvári református püspök és emberei kezdték akciót. Nagy Károly hatalmi kérdést csinált a dolgából és hiába minden szépítés, igen sok nehézséget okozott az új egyházkerület megalakításának. Végül pedig a kormány nem hagyta jóvá az egyházkerület megalakítását azon érveléssel, hogy előzetes engedélyt nem kértek rá. Az egyházkerület vezetősége törvényekre hivatkozott, amelyek elfogadtattak Romániában is amelyek szerint a kormány előzetes jóváhagyását nem írja elő.

A kormánnyal való tárgyalásokat tudvalevően a kormány megbízottja: Jonescu vezérigazgató Kolozsváron fejezte be, amikor Sulyok István lemondott a püspökségről, az egyházkerület alakítása jóváhagyást nem nyert, de úgy volt, hogy a kormány engedéllyel újabb meg fogják alakítani. Eddig azonban semmiféle történt.

A papság, tanári kar és tanítóság köréből azonban igen sok panasz érkezett hozzánk, hogy míg a Nagy Károly püspöksége alatt álló kerület minden támogatást megkap a kormánnytól, addig a pásztor és törvényes formák nélkül álló Királyhágó melléki kerület manderzen javadalmasokból nem részesül.

Érthetetlen volt előttünk ez a nagy hallgatás, csend és mozdulatlanság s ezért kérdést intéztünk néhány számottevő egyházkerületi taghoz, akik személyekben érdekelve nincsenek.

Elvégre kétszázézerrel több reformátust érdeklő dologról van szó, szóval a kérdést nem nézhetjük tovább.

Munkatársunk első interjúja a következő:

1. Miért szükséges föltétlenül az egyházkerület megalakítása?

Az egyházkerületek jog- és hatáskörét az Egyházi Törvényben az T. tc. 59-68. §-ai állapítják meg. Eme törvények szerint nem más az egyházkerület, mint „több egyházmegegyének az egyházi közigazgatás, kormányzás és rendtartás céljából felsőbb hatósággá egyesülése.” Ebből a célból alakultak egyházkerületek a trianoni békeszerződés által Romániához csatolt területeken levő egyházmegegyék és töredékek, amelyek 1919-ig a tiszántúli egyházkerülethez tartoztak. Az önálló alakulással a tényleges viszonyokhoz alkalmazkodva, azokat a feladatokat óhajtották ellátni, amelyek az egyházkerületnek, mint egyházi főhatóságnak törvényszerű kötelességei (67. §. a-u pontjai). Ebből a célból választották meg az egyházkerület törvényszerű (T. tc. 185. §.) fejeit, a püspököt és az egyházkerületi főgondnokot. (T. tc. 180. §.) Erre a törvény szerint való berendezkedésre viszont azért volt föltétlenül szükséges, hogy ezáltal a legfelsőbb két egyházi szerv: a konvent és a törvényhozó zsinat megalakítható legyen, mert az önálló egyházkerület megszervezése nélkül lehetetlen úgy az egyik, mint a másik összehívása.

2. Mi hátránya van annak, hogy az egyházkerületi szervezkedést a kormány nem ismerte el?

Ezzel megfosztotta az egyházkerületet törvényszerű vezetőitől, püspöktől és főgondnokától. Lehetetlené teszi az egyházkerület törvényszabta feladatainak teljesítését. Ezáltal az egyházi törvényhozás és

biráskodás terén teljes jogbizonytalanságot idézett elő. Lehetetlen a törvényhozó zsinat és az ezt előkészítő konvent megalakítása, miután ennek a püspök és főgondnok voltának első sorban tagjai. Nincs meg az egyházak és belhivatalnokok megfelelő ellenőrzése és hiányzik az egyházi élet irányítása. Nincs meg 200.000 magyar református léleknek a politikai törvényhozásban püspöke és főgondnoka révén törvényszerű képviselete és így elmaradt azok megfelelő dotációja. Általában nincs a kormány által is elősmert olyan feje ennek a tekintélyes egyháztestnek, aki sérelmeit, kívánságait tolmácsolhatná és képviselhetné a világi hatóságok és a külföld előtt.

3. Mi az akadály az államkormány magatartásának, illetve az elismerés megtagadásának?

Az Avarescu-kormányzat idején Goga Oktavian vallásügyi miniszter jelenlétében Jonescu Péter kultuszvezérigazgató a kerület kormányhatósági elismerésének megtagadását azzal okolta meg, hogy az nem az egyházi törvények szerint történt. Az egyházi törvények T. tc. 60. §. szerint ugyanis ennek a megalakulásnak zsinati határozattal kellett volna megtörténni. A zsinat tartására pedig királyi engedély szükséges és a királynak jogában áll királyi biztost kiküldeni. Ez a felfogás azonban merőben képtelenség, hiszen zsinat addig nem tartható, míg kerület nincs. A kerület önálló megalakulására nézve pedig az illető egyházmegegyei közgyűlések megnyilatkoztak. Így a törvényt betartották, az alsóbb tagozat a felsőbbet kiépítette, a legfelsőbb szervnek ennek alapján kell kialakulni. Zsinat még nincs és nem is lehet. Goga Oktavian elismerte ennek az álláspontnak helyességét és törvényességét; a vezérigazgató azonban megmaradt előbbi felfogásánál és itt az a gyanu merült föl, hogy ebben őt Nagy Károly erdélyi püspök sugalmazta, mint aki kezdetben ellene volt az új kerület megalakulásának és az volt a szándéka, hogy a régi tiszántúli egyházkerület részei az erdélyi kerülethez csatlakozzanak. Ebben az irányban — egyelőre ideiglenes felsőbbhatósági elismerés alakjában — a kezdeményező lépéseket megtette és néhány egyházmegegye Erdélyhez csatlakozott.

Goga Oktavian elment, Jonescu Péter azonban megmaradt, vele az elismerés megtagadása, amelyet ekkor már személyi kifogások is támogattak. Az új kerület megválasztott püspöke: Sulyok István, már az Avarescu-kormány idején nem volt grata persona. Felhozták ellene, hogy a királyi családért mondandó imádságok tartását a lelkészeknek megtiltotta. A királyné üdvözlésére meg nem jelent. Argetoianu miniszter látogatása alkalmával felment ugyan a miniszter előszobájába, de amikor azt látta, hogy ott a katolikusok nem jelentek meg, ő is visszafordult. Mindezek szerint viselkedése azt a látszatot mutatta, mintha nem akarta volna tudomásul venni az új kormányzatot. Jonescu azért kezdetül fogva abban az irányban nyilatkozott, hogy a püspök ne Sulyok legyen, hanem az ő volt debreceni diáktársa, Szakolcska Mihály temesvári lelkész.

A kormány merev és ismételt elutasító magatartását látva, Sulyos István a püspökségről lemondott, hogy az ő személye ne legyen akadály a egyházkerület elismerésének. A kormány álláspontja — Jonescu Péter ur számtalan — sokszor harszárú szóval ígéretek ellenére — ez a lemondás semmit sem változtatott. Sőt újabb és újabb kifogások merültek föl. Ebben az ügyben a vallásügyi miniszternél járt egyik biharmegyei igen tekintélyes liberális képviselő azt az információt szerezte, hogy a kormány amiatt nem hajlandó az új egyházkerületet elismerni, mert ennek püspöke nem köteles a királynak eskü tenni, mint az erdélyi püspök. Csak a vallásügyi törvény elfogadása után fog az

elismerés megtörténni, amikor a kormány a maga álláspontjának codicálásával fajt accompli elé állíthatja folyton a saját egyháztörvényekre hivatkozó reformátusokat. Ma általában ez a felfogás lett közkeletű.

Jonescu Péter ur azonban még ezzel sincs megelégedve. A türelmetlenkedő reformátusokat újabb kifogással hűtötte le. Mindaddig nem történik meg a kerület elismerése, míg kedvező megoldásra nem jut a magyar kormánnyal folytatott tárgyalás a Magyarországon élő görögkeletiek egyházi ügyébe. Ezek részére ugyanis a román kormány a következőket kéri: 1. A nagy szebeni metropolitától függő püspöki vikáriátus felállítását és elismerését Gyulán. 2. A romániai lelkészekkel egyenlő mértékben lelkész kongruát. 3. Egyházi autonómia. 4. Iskoláikban a nemzeti nyelven való tanítást. Ezzel olyan helyzetet látszik teremteni, mintha a huszezerre tehető magyarországi görögkeleti egyén egyházi helyzetével miként való rendezéséből tenné függővé azt a Romániában élő 200.000 református egyházi berendezkedésének elismerését.

Ezek szerint az elismerés megtagadása legfőbb oka: Jonescu Péter kultuszvezérigazgató. Neki voltak kifogásai a kerület megalakulása, majd Sulyok István ellen, akinek lemondását is misztifikációnak tekintti; ő akar most kapcsolatot teremteni egy külföldi egyházi ügy mikénti való elintézése és a kerület elismertetése között. Ő akar a református egyház önkormányzatába oly módon beavatkozni, amit az semmiképpen nem viselhet el. A reformátusok a kormány eddigi kíváncsi és magatartása előtt mindenben meghajoltak és még sem értik, meddig és miért maradnak Mohamed korpsorjának helyzetében?

## Jonescu vezérigazgató nyilatkozata.

Mielőtt a többi nyilatkozatot is közzéadtuk volna, a történetesen éppen Nagyváradra érkezett Jonescu vezérigazgatót kereste fel munkatársunk.

A római kath. püspökségi palota emeletén levő szobájában fogadták a vezérigazgatót, aki mint régebben magyar miniszteri tanácsos perfektül beszél magyarul is és a legszívelebben adott választ minden kérdésünkre. Első sorban a református egyházkerület ügye érdekelt minket, amiben a vezérigazgatót felkérte dr. Thury Kálmán és dr. Csernák Béla esperes is.

Arra a kérdésre, hogy mi az oka, hogy a Királyhágó melléki egyházkerület megalakítása késedelmének, a vezérigazgató lakonikusan így válaszolt:

— Mikor mi akartuk, ők nem akarták, mikor ők akarták, nálunk voltak meg az akadályok, 1921-ben meglehetett volna alakítani. Most azonban az a helyzet, hogy míg az interkonfessionális törvényt keresztül nem visszük, nem alakítható meg. Akkor bekérjük minden egyház szabályzatát és annak a törvénnyel való összeegyeztetése mellett lehet majd a kerület megalakításáról szó.

— És mikorra várható a törvény?

— Három hónapon belül föltétlenül készülni fog a kámarán.

— Nincsen semmi személyi háttér a dolgonak?

A vezérigazgató a legerélyesebb tiltakozással jelentette ki:

— Semmi személyes háttér a világon. Mi szigorúan az egyházi törvények alapján állunk, amely azt mondja, hogy a legidősebb esperes vezeti az ügyeket. Sulyok István volt a legrégebb esperes, tehát ő vezette mindaddig, míg le nem mondott. Attól kezdve a másik legidősebb esperes, Székely Kálmán esperes vette át az ügyek vezetését.

— Sokat hallottunk arról, hogy vezérigazgató ur Szabolcskát szeretné püspökké választani, mert őt a legidősebb esperesnek tekintik...

— Ez egy privát gesztus. Szabolcska jó barátom, nagyon szeretem és ha én őt

látánám legszívesebben a püspöki székben, az csak az én privát véleményem. De az lesz természetesen a püspök, akit megválasztanak majd, ha erre kerül a sor.

Az ügyre nézve ezek a fontosabb kijelentései J. nescu vezérigazgatónak, aki csütörtökön félbehagyta a leltározást a püspöki palotában és Bukarestre utazott, ahonnan holnap, hétfőn fog hazaérkezni.

## Homokóra

Írja: Pálffy György Irén.

### Szépasszony.

Minden nép, minden kor, igyekezett a maga női szépségről alkotott felfogását valami maradandó dologba rögzíteni. Az a mód, ahogy ezt tette, pontosabb meghatározója az illető kornak és a benne élt emberek pszichológiájának, mint a legszörnyebbságot több historikus. Bár a milói Vénusz (ha ugyan egyáltalán élt volna) egész biztosan lépdaganatot kap a nevetéstől, látva a szépség trónján pöffeszkedő kőkorszakbeli elődjét, a kreténfejtű, pókhasu némbert, aki viszont négykézláb szörnyűködött vissza ványadt korcsosult utódjára, holott mindketten ugyanazon fogalmat, a női szépséget permutálják.

Lehet, hogy a kettejük közti különbséget antropológiai ok: az emberfaj fejlődése élezi ilyen kiáltóvá. De ha át is tesszük vizsgálódásunkat arra a későbbi időre, mikor Ádám fia és Éva leányai már egyformán civilizált lényekként kevélykednek az előhaladottabb történelemben és mikor a gondolat kifejezéséhez, a szépség megjelöléséhez művészeti szempontból is egyenlő értékű eszközök állnak rendelkezésre: ez a felfogásbeli differencia mégse akar végképp elenyészni. Félek, hogy a milói Vénuszt nem csekélyebb derűtségre hangoznak Rubens megtermett hölgyei, mint őskori elődje. Hogy — ad vocem: szépség — Parrasio kistejtű, kiszemű, nagycsipőjű asszonyságai ugyancsak hajba kapnának Morseele hosszorru, hosszunyu ideáljával! Ne is említsük Romanelli Maintenance-asszonyait, aki holtbizonyosan megszabná a Nordisk-film vászonnarvetített kigyófiguráit, ha igényt mernének támasztani a női szépség trónjára.

Hát még milyen zenebona harsanna föl az ideálképek alkotói közt, ha úgy egy vita-délutánra összeeresztené őket és holtakat a lehetőség... Pedig hasztalan akarnák a világháborúval — ugylátszik — lezárult idők mesterei megtagadni egymással szemben még az emberi közösséget is! Valamiben csak megegyeznek. Abban, hogy a női szépséget, bár — koruk felfogásának megfelelően — különbözőképp, de kivétel nélkül a szemnek, fülnek és léleknek gyönyörködtető módon törekedtek kifejezni.

Zárulj le, ó boldog Korszaka az emberiségnek, mikor még az ideális célt ideális módszerekkel igyekeztünk megközelíteni! Zárulj le, hogy nyíljon egy új oldal, melyen már mi, a ma progresszív emberei követelünk magunknak helyet. Hadd adjuk korunk jellemzőjét abban a pár sorban, melyet egy előkelő angol lapjárunk ró felhasábjaira s mely arról a módról világosít föl, amit Pearson, a kitűnő angol egyetemi tanár a szépség kifejezésére legmegfelelőbbnek ítél.

Ez a derék uttoró fogott egy collstokot, egyszerűen lemérte az eddig alkotott szépségbálványok hosszát, szélességét, — nyak, mell és csipőbőségét, — orrát, száját, fülét, körmet, — kikalkulálta az adatok közeparányosát s egy gyönyörű, diadalmas, mindnyájunk lelkét elragadó — s az oszlopba formázta... Nesze nekünk női szépség! Hévüljünk mellette!

De jól siessünk, mert lám a zord Pearson nyomban eliriglyi örömlőnk s jön egy másik számtoronnal, melyben viszont azt igazolja be, hogy a szépség létezik ugyan, mint multiból rántukmált fogalom és létezik abban az egyedülúdvizítő numerus-oszlopban is, amit épülésünkre alkotott, ám a valóságban: nem!... Bizonyosságul vessző alatt csatolja a leghíresebb báli-rálynők és színpadi csillagok előmért-egyenletét. Még a legtökéletesebb is kerek 35.7 milliméter eltérést mutat a „szép” fogalmának közeparányosától, ugyanakkor, mikor pedig első díjat nyert egy országos, nyílt szépségversenyen!... Hagyján! Nem itt az igazi bökkenő! Hanem abban, hogy vetélytársa, kitől csak elnöki döntés segítségével birta elragadni a pálmát, viszont 114.5 milliméterrel kanyarodott le az igazi szépség ösvényéről s hogy — a publikumnak mindkettő tetszett! Sőt nagyon tetszett! (Ami többek közt azt is bizonyítja, hogy a közönség 75.1 milliméterrel suhant a nivó alá.) Summa summarum, a végeredmény: „nincs, nincs, egyetlen szép asszony sincs a világon!...”

Pearson ural nem vitatkozom. Majd elintézik az elsősorban érdekelt angol hölgyek. Azt se hinném, hogy példája iskolát csinálna, bár a futurista, kubista és expresszionista áramlatok után éppen kapóra jönne egy numerista irány. De azt a szám-oszlopot, amivel egy Európaszerző híres ember 1924-ben a szép fogalmát legjobban megtestesíteni vélte, — meg azt a nyomokövetkező mindentagadást, mellyel művét megkoronázta: nem ártana muzeumba állítani késő utódaink okulására. Hadd lássák, hogy mi volt ez a kor? A számok és a negáció kora!

## DENGELEGI ARMIN

épület bádigos és vízvezetési szakiparos

### Vízvezetési felszerelésekben állandó nagy raktár.

Központi lerakat:

Sir. Sil. Ladislau (volt Körös-utca) 17. sz.  
Telefon: 6-71. szám.

Telep:

Calea Victoriei (volt Kolojzvári-utca) 44.  
Telefon: 5-79. sz.

## TUDJA-E

mi a legutolsó divat? Nézz meg tavaszi angol szövet.

### különlegességeinket

## SCHWARTZ ES ROSENFELD

uri szabók, Gofdu (Beethy Ö.)-u. 29

### A gazdaközönség szíves figyelmébe!

Megerkeztek a valódi erfurti fajtisza gazdasági konyhakerti és virág-

## MAGVAK

Deli'Ortó Károly

Erdély legrégebb és 74 év óta fennálló magkereskedésében, ahol minden minőségben nagyban és kicsinyben jutányos árban kaphatók.

Szolia, Donos Károly gálás!  
Oradea-Mare, Plaja Unirii (Szent László-tér) 5. sz.

Megnyit a  
**CHIC**  
kötött, szövött és úri-  
divat ruház  
Bvdul Reg. Ferdinand  
(Rákóczi-ut)  
7. szám.

## Tölgy szőlőkaró

fűrészelt, 2 m. hosszú,  
nagyban és kicsinyben (minőségileg  
helyben megtekinthető) kapható:

## La Roche & Darvas r.l.

Str. Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut 21. sz. alatt

## Angol szövetek gyári árban

DAYRAL & TAUBER Ltd. London

Nagyromániai vezérképviselet és főlerakat

## Deutsche posztóáruház

Sir. Avram Iancu (Kossuth-u.) 1.

## Kiárusítjuk

Cimre figyelni

helyszüke miatt régi rak-  
tárunkat gyári áron alul.

Cimre figyelni

Megnyit!

## Selejtes cipőáruház

Megnyit!

Női, férfi és gyermekcipő-különlegességek óriási raklára

Színház-utca 4 szám

Rendkívüli olcsó árak

## Félóráig üzleti összeköttetésben állottam Herberger Gyulával

Nagyváradon működik a legveszedelmesebb kivándorlási ügynök

Pár nappal ezelőtt hirdetés jelent meg a lapokban. Milliósokat ígér. A hirdetés szövege a következő:

300 ezer lel tőkével uti- és üzlettársat keres Amerikában lebonyolítandó több milliós üzlethez ottani viszonyokkal ismerős egyén. Bevándorlás biztosítva. Nyelvtudás nem szükséges. Érdeklődhetni Bunytal-liget 6 szám alatt (az udvarban balra).

Valami megmagyarázhatatlan érzés azt sugta, hogy az ismeretlen hirdetés feladója újból erdélyi magyarokat akar szerencsétlenné tenni, kifosztani, Délamerikába csalni. Felöltöttük magunkra egy 300 ezer leivel rendelkező tőkepénzes maszkját és elmentünk a titokzatos hirdetőhöz.

Herberger Gyula Váradon.

Herberger Gyula tulontul ismeretes az erdélyi újságolvasó közönség előtt. Le-mesvárról meg szerte Erdélyből szállítás-ta a magyar parasztokat pénzért Brazíliába. Itt földet, lakást, minden szépet és jót ígért s hogy mi lett az ígéreteküöl, azt ugyan jól tudja a közönség a Nagyvárad cikksorozataiból is, ahol részletesen tárgyaltuk a braziliai kivándorlók borzalmas helyzetét. Legutóbb egy amerikai magyar lapból kivágtatt nyilatkozatot küldtek be szerkesztőségünknek, amelyben a magyar kivándorlók pusztulásra az ígéretekkel megszedített emberek Herberger Gyulát teszik felelőssé.

Bunytal liget-utca 6. szám alatt egy elegáns ur fogad, bemutatkozunk. A nagy-kereskedő fia vagyok — mondtam — 200 ezer leivel, mint apai örökséggel társulnék az ön által hirdetett amerikai üzlethez.

— Herberger Gyula vagyok, mondta.

Majd le estem a székre a megépe-téstől. Szembe uok tenát a hirtet emoe-ral. Nyugotán végigjatsom a szerepet és megkezdődik az „üzleti” tárgyalás.

— Az üzlet tulajdonképen nem Észak, hanem Délamerikára szól — mondotta. — Biztos nyereség, nagy nyereség. — En, aki ismerős vagyok az ottani viszonyokkal, nem beszélek a levegőből. Ott csak lutrikell és ez egy lutri-üzlet.

— Ismeri Ön a hólapda rendszerű lutrit?

— Hosszasan elkezdte nekem magyarázni a hólapda-rendszer előnyeit. A nálunk is ismert Singer & Comp. Bukarest (Strada Carol) cég nyomtatványait vette elő. Ezt akarja ő Mexikóban megcsinálni. A hólapda rendszer svindli, csais, me-lyet nálunk is betiltottak a hatóságok. Vesz az ember 100 leies jegyet és még el-ad három darabot, akkor a cég ad egy kar-kötő órát, gummikabatot, tehernemut, stb. Az így megvett dolgok olyan silányminőségűek, hogy két krajcárt nem érnek.

Herberger szerint ezzel az üzlettel Mexikóban hat hónap alatt 24 mil-lió leit, — ami több ezer pezónak felel meg — lehet keresni.

— Azonkívül lehet kint foglalkozni munkasközvetítéssel, földeladással! Ott rengeteg a kivándorló, nem olyan nehéz bejutni Mexikóba, mert egy szabályos európai utlevélre ad vizumot a Bécsben székelő mexikói követ.

— Talán ismeri a nevemet a lapokból — mondotta Herberger. — Nagyon vesze-delmes embernek ístettek le az újságírók, akik irigylük a magyar parasztól még a le-vegőt is.

Pedig hány magyar parasztot tet-tem boldoggá én... — mondja Herberger.

Megmutatta Filinger sanpaolói ma-gyar konzul levelét, — amelyet Herberger kérésére állított ki a magyar konzult — amelyben az van írva, hogy minden érdeklődőnek Herberger adhat felvilágosítást a braziliai kivándorlásra vonatkozóan. Ezen okmány keletkezésének története pedig az, hogy Herberger a sanpaolói magyar konzult is becsapta, mint mindenkit a vilá-gon. Hisz Filinger konzul a sanpaolói sze-rencsétlen magyar kivándorlók előtt — a hozzánk beküldött és a Nagyváradban meg is jelent nyilatkozat szerint — egész egyszerűen szélhámosnak nevezte Herber-gert. Filingert különben Herberger miatt menesztette is a magyar kormány.

Herberger azután átadott egy köny-vecsket, amelyet ő írt a braziliai bevándor-lásról. Címe: „Brazília és az odairányuló kivándorlási mozgalom.” Mindjárt ez elő-szóban megtámadták a magyar lapokat, a kik — szerinte — „miután az eszmét nem tudták megtámadni, személyemet moc-s-kortak be.”

Herberger megmutatta, hogy a fenti hirdetésre vagy 60 ajánlat érkezett szerte Erdélyből. Mindegyik 300, 600, 800 ezer leit ajánl fel ennek a nagyon veszedelmes embernek. Annyi pénzből itt is meglehet élni jól és egész biztos, hogy Herberger utolsó baniig elfogja venni tőlük a pénzt és ott, mint egy rabszolgát eladja majd va-lami indiai telepesnek.

Vigyázzon tehát mindenki, mielőtt tárgyalásokba kezd ezzel a veszedelmes emberrel. Gondoljon mindenki arra, hogy ez a sima nyelvű ember sok ezer magyar embert, gazdákat, iparosokat tett szeren-csétlenné. Ne akarják meg növelni az aido-zatok számát.

Ez uton is közlöm Herberger ural, hogy nincs 200 ezer lejem, de ha volna is, akkor se társulnék vele. Visszament az üzlet, én sztoriztam...

Biró György.

### Egy békegazdagságu nagy magyar folyóirai

— A Génius második száma. —

A Génius európai folyóirat és Erdélyben jelenik meg. Egyedülálló jelenség tehát s bár nem indult kü-lön erdélyi irodalmi programmal, de hatásában egye-temes, — jórészt erdélyi irodalmat revellál. Azt az irodalmat, melyet nem csak az elszigeteltség jogosít hangra, (magunk maradtunk a szobában,) ám nívó és a tisztultabb világnézet megszilárdulása parancsol iránta megkülönböztetett figyelmet, érdeklődést.

Bizonyos, hogy a Génius már találkozott is a közönséggel. Vagy nem is közönséggel, mert ez helytelen kifejezés volna itt; a Génius találkozott azzal a réteggel, mely nem nézi földgolyónak a kicsi, határolt Erdélyországot, de lelkesültség átte-kintést nyerne a világ folyásán. Mert mégis mozog a Föld. Franyó Zoltán neve kész biztosíték a további iramra, akár nálunk is ismeretlenek és mint műfordító külön hely illeti a magyar irodalomban. Szerkesztőtársa Nagy Dániel, a távolabbi relációk-ban is a komolyan vettek közül való s kettejük szin-vonalas készsége segiti biztos győzelemhez tartalmi-lag tökéletesedő és tipografailag egyenesen szenzá-ció-s lapjukat.

A Génius második száma jól ismert neveket sorakoztat fel: Karinthy Frigyes, Füst Milán novellát, Lányi Menyhért (Csehszlovákia) szin-darabot, Felei Fazekas Bertalan új erdélyi író figyelemreméltó elbeszélést írtak. Kitűnik Nagy Dániel Ady halálára írt emlékezése, Kosztolá-nyi Dezso a Bus férfi panasza c. ciklusa, Komlós Aladár berlini versei, Márai Sándor költeményei, egy versfordítás a román költészet kiűnöségét: Nichifor Crainicot ismerteti meg a művelt

magyar olvasóval s az „Erdélyi Helikon”-ban külö-nösen hatásosak Bartalis János és Pap József versei. Megkapó Baló Elemér, a neves budapesti színész esszé-e. A magyarságot szíven ütő cikk, Dettre János Jugoszlávia legnevesebb publicistá-jának Éjjeli beszélgetés-e. A mai magyar-ság, mely uralkodott, írja Dettre, ma még nem tud kisebbségi politikát csinálni. Az utódállamokban élő magyarság talaját veszítette és nem ér újra talajt. Az igazi kisebbségi politika végrehajtása a következő nemzedék feladata. Mécs László verse a szív leg-rejtettebb szépségét tárja fel s különös érdekessé-gel bír a „Pesti Krónika” rovat, melyben Kárpáti Aurél, Szabó Lőrinc, Angyal László számolnak be a budapesti irodalmi, színházi, zenei és művészeti eseményekről. A Világ Szemlében a német, francia, angol, román, palesztinai stb. eseményekről talál ér-dekes hasábokat az olvasó Baláz s Béla, Bakta y Ervin s a külföldön élő legjelesebb magyar írók tol-lából. Lányi Viktor kotta melléklete, Szőnyi Ist-ván, a pesti tárlat ezidén legragyogóbb tehetsége műveiből való egész sereg reprodukció s egész teljé-ben felsorakozhatatlan olvasni-való teszik gazdag-gá a Génust. El kell, hogy olvassa mindenki, aki lépést akar tartani az európai kultúrfronttal. (b)

Radoné Kempner Magda: Rítmus.

A nagyváradi könyvpiacra csinos kiállítású új könyv jelent meg Radoné Kempner Magda tol-lából, „Rítmus” címen. A kis kötet vegyesen tartal-maz prózát, verseket. Kempner Magda neve nem is-meletlen a váradi irodalmi berkekben. Evekkel ez-előtt a költőnő intenzív irodalmi munkásságot fejtett ki a helyi lapok hasábjain s több felolvasó matinén népszerűsítette verseit.

A „Rítmus” Radoné első önálló kötete. Előnyö-sen mutatja be egy szembizáris asszonyi lélek meg-nyilvánulását. Különösen ritmikus prózája tartal-hat számot komolyabb értelemben vett érdeklődésre is Radoné Kempner Magdának szép jövője lehet az iro-dalomban. A külsőségekben is pompás kiállítása könyv a Sonnenfeld műintézetből került ki.

## Mélyen leszállított árak Haas Lipót Linoleum- üzletében

Oradea-Mare, Str. Regele Ferdinand 5  
Telefon 4-63

|                                                                | Leitöl |
|----------------------------------------------------------------|--------|
| Férfi és női gummi esőkabát prima minéigben                    | 875.—  |
| Viasszos vászon asztalterítő                                   | 80.—   |
| Futó szőnyeg prima minőségű méterje                            | 85.—   |
| Agylévaló bevégzett szőnyeg                                    | 125.—  |
| Ebédli szőnyeg kétoldalt haszná-lható 200×300                  | 1250.— |
| Valódi gyapju tapestrie ebédli szőnyeg 200×300                 | 2950.— |
| Linoleum futószőnyeg méterje                                   | 167.—  |
| Linoleum ebédli szőnyeg 200×250                                | 1250.— |
| Otoman takaró 160—300                                          | 1650.— |
| I-a Cocus szőnyeg méterje                                      | 100.—  |
| Bórvásznak kárpitosok és kocsi-gyártók részére erős minőségben | 145.—  |

## A nő a politikában

Írta: Pálffy Gyulaosy Irén.

### II.

Első lépés a munkában, hogy duzzadó, teli széribe tarlózzuk az erők széthullott kalászeit, egysíku mozaikká rakjuk minden értékünket, már meglevő intézményeinket, közlekedő, tápláló ért vezessünk a célban együttartozó organizációkon át. A megvalósításnak egyedüli eszköze, lehetősége, a szervezethez: az asszonytársadalom kezében van. Gondoljunk az Erdély minden nagyobb városában, sőt községeiben is, nagy számban működő női egyesületekre, karitatív és szociális intézményeikre, melyek alapszabályokkal bírnak, tagokkal rendelkeznek, gyűléseznek s többé-kevésbé ma is zavartalanul tevékenykedhetnek, míg a férfiszervezetek egy nagyobb része belső vagy külső okok folytán mozdulatlan sárga kényszerül.

Erdély magyar kisebbségének asszonyai talán nem is sejtik: mekkora erő, hatalom rejlik már meglevő szervezeteikben, a legdivergensebb nép- és osztályrétegek bajainak közvetlen ismeretében, a velük való érintkezhetőség akadálytalanságában és a követelmények orvoslásának közeli lehetőségében!

A nőegyesületek munkaprogramja nálunk eddig kizárólagosan az erkölcsi irányításban, munkaközvetítésben és karitatív gyámolításban merült ki. Szó sincs róla! A jótékony segítségére soha nagyobb szükség nem volt és nem lesz, mint éppen ma. Az inség elképzelhetetlenül nagy. Az agrárreform, a nyugdíjas tisztviselők rendezetlen problémája, az iskolák stb. imboldog ügye ezerszámra tár kéri tenyereket ott is, ahová a nyomorúságról eddig csak a hetenként jelentkező szakadás kolodus hozott hírt. De azért ma mégse elégedhet meg egyetlen cátdatos nőszervezet sem a kizárólagosan fizikai nyomor enyhítésével. Van kisebbségünknek rajta kívül még ezer társadalmi, nyelvi és kulturális sebe, melyek nem kevésbé vérzenek s melyeknek orvoslási lehetősége szinte kizárólag az asszonyegyesületek kezében van. Egyelőre nem kellene, csak minden évelei program listáját egy ilyen, akár szociális, akár művészeti pártoló, vagy kulturpropagatív ponttal bővíteni, hogy rövid idő múltán máris olyan örvendős eredményben revelálódjék az intézkedés szükség, ami aztán magától állitana iránytűt a további lépések elé. Szándékom az egyes, beiktatásra váró, sürgető, kor- és történelmszerű kívánalmakkal külön, részletes méltatás kapcsán foglalkozni. Addig csak még egy elhallgathatatlan hibára bátorodom felhívni figyelmét magyar kisebbségünk azon hölgyeinek, kiket rátermettségük, egyéni kvalitásai és asszonytársai bizalma a nőszervezetek élére állított. Ez a hiba az erélyszerte nagyszámban működő egyesületeknél az, hogy sporadikusak, erejüket szétforgácsolják, tevékenységük eredményét önként csökkentik, mert lokális elszigeteltségükkel falat vernek áttekinthetőség és a célszerűség horizontja elé.

Itt a sürgős módosítás szükséges. Erdély karitatív szervezeteinek egymásközi intenzív érintkezés, centrális irányítás, tervszerű együttműködés kell, különben működésüknek egyre kevesebb látszata lesz. Csak átgondolt, programszerű, egyöntetű munkával lenne elérhető, hogy az ezerféle és ezerféle módon igényelt anyagi és szellemi támogatás mindig megfelelő helyre jusson, hogy elég jusson oda, ahol azt valamely faji vagy kulturális szempont megkívánja, hogy ne lehessenek improduktív lények, sőt egész családok, melyeknek egész egzisztenciája a jótékony egyesületek kijátszására és kiszípolozására van alapítva, hogy ne huzhasson segítyt láblógázva egyszerre három, vagy négy több intézménytől ugyanakkor, mikor ennek a kisebbségnek faji és kulturális szempontból minden fillérre égető szüksége van és ma

kor egy-egy tehetséges gyermek felnevelésére, kiképzésére, lábraállítására a szokott 10—20 lei segélyek nevésegesen elégtelenek.

Egy komplexszumba állítva, központi tudósítással, munkaprogrammal a karitatív egyesületek egymás működésének intenzitását négyeszeresére hatványozhatnák. A gyöngébb tápot kaphatna az erőfölösleggel rendelkezőtől, a verszegény új éleveséget a virágzótól, legfőképp pedig egy céltudatos, egyöntetű munkateljesítmény válthatná föl az eddigi kapkodó opportunizmust.

Kerülni akarom a félreértést. Ismétlem, a nőnek az aktív politikában semmi keresete. Köteles munkája, intézményeinek az új célokat fedő át-organizálása, távol kell hogy maradjon a napi politika hullámzásaitól és árnyalatváltozásaitól. De a kivételnél igenis szem előtt kell hogy tartsa az állam mindenkori, legelvitathatatlanabb érdekét: saját kisebbségi fájának kiterjesztését, megizmosítását, éppen azért, hogy ez a kisebbség a köznek mentől kevésbé essen terhére s hogy az általános célok szolgálataiban mentől nagyobb erő kifejtésre képesüljön.

Míg a generális bealakulás felé az első lépések meg nem történtek, míg a meglevő szervezetségek, egyesületek, intézmények egymás működése felől mit sem tudva, szétszórta, ötletszerűleg dolgoznak, addig a továbbiakról kár szótvetni is.

Szeretném, ha vezetői pozícióban levő asszonytársaim kissé foglalkoznának az itt elmondottakkal és belátnák az első pillanatban talán lekecsinyelt ötlet távoli horderejét s azt a tényt, hogy súlyos, nagy energiát és szívósságot követel, de ugyanakkor történelmi érdemű és fontosságú munka vár rájuk, melyet azonban csak ők végezhetnek el, mert a társadalom történelmcsináló hányadosa, a férfi, még szédülten, ernyedten, passzív kábultsággal hover a tegnapi romjain.

Kisebbségi fajunk jóléte, ereje, kultúrája, — gyermekeink holnapja egyedül a

mi kezünkben van, tőlünk függ most már, hogy fölemeljük, napbatartott szívünk dalszekerén a jövőbe röpítsük, vagy bátorosan, hanyag ujjaink közt a kallódásban, a biztos pusztulás sötétjébe hullassuk őket.

Tertium non datur.

## PROLÓG A TAVASZ ELE...

Üldöz az átok a hangos moraj,  
vádolva sir és az égre sikít...  
Figyelni kellene a szivdobogást,  
dagad-e viharzón: ITT A TAVASZ.  
Reszket a kéz és szárad a száj  
Tavasz ur lépeget fenségesen,  
kit lép agyon, kit nem talál itt,  
ha buesuan fog, mert jön majd a nyár...

Prolog ez itt a tavasz elé  
könyörgés hozzá: légy jó, kegyes!  
Vigyázz szívedre, vigyázz a szépre,  
vigyázz a dalra, vigyázz a szívre,  
vigyázz az izre, vigyázz, vigyázz...  
Vigyázz az ajkra, ki csókolj lehel,  
vigyázz az észre, vigyázz, vigyázz...  
Ember lesz megint a tavasz nyomán  
hozsánna leng az eget fele  
szeretni kell minden föléd,  
ki tavaszra nyitja ki drága szemét...

Prolog ez itt a tavasz elé:  
vagy-ima szállj a csillagok fölé!  
Bűnünk, ha van, hagyjuk a téibe  
tisztán álljunk a tavasz elé:  
Hozsánna Tavasz, fázott a sziv  
reszkeltünk árva a téli viharba,  
Tavaszt vártunk, míg zúgott a szél  
és seperi a hegyről a hőtömeget...  
Hozsánna tavasz, friss rózsaszín isten  
csókolj magadhoz, ne járjon a sziv:  
mert sirni és félni tanít az élet  
ha kihül a sziv, nincs több tavasz...

Biro György

|                                  |                                                                              |                                        |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| Tavaszi<br>kabát szövetei        | K<br>Ö<br>R<br>Ö<br>S<br>P<br>A<br>R<br>T<br>I<br>Á<br>R<br>U<br>H<br>Á<br>Z | Divat<br>selyem marocék                |
| Tavaszi<br>kosztüm szövetei      |                                                                              | Libertik<br>francia delainok           |
| Tavaszi<br>ruha szövetei         |                                                                              | Mosóárak<br>opálok, grenadinok         |
| Tavaszi<br>férfi szövetei        |                                                                              | Kalánlegességek<br>ing és rayé zefirek |
| Covercoltok<br>divat berberik    |                                                                              | Békebeli<br>vásznak, schifnok          |
| Camgarn és<br>ripsz szövetei     | Rumburgi<br>cérna vásznak                                                    |                                        |
| Csikos és<br>kockás alj szövetei | Damasztárak<br>asztalneműek                                                  |                                        |
| Választékban<br>utolérhetetlen   |                                                                              | Olcso árakban<br>utolérhetetlen        |

## Bucico polgármester nyilatkozott a városi erdőüzletről

A tanácsülés és a kirekesztett sajtó

A helyi magyar sajtó legutóbbi számában a város által vásárolt erdő kitermelése ügyével kapcsolatban megjelent közleményekre tájékozásul az alábbiakat tartom szükségesnek nyilvánosságra hozni:

A városi tanács által az erdővétel tárgyában hozott és a belügyminiszter úr által jóváhagyott határozat alapján a kitermelésre nézve kiírt pályázat eredményét a tanács első ízben f. évi március hó 1-én, szombaton tárgyalta, mely tárgyalásnak befejezésénél azonban másnemű elfoglaltságom miatt részt nem vehettem s így tekintettel a dolog sürgős voltára, másnap vasárnap délelőtti tárgyalta a kérdést újból a városi tanács és meg is kötötte a megállapodást Grüstein Béla ajánlattevővel.

Tekintettel arra, hogy az Állami Erdőhivatal bizonyos körülményekre felhíva időközben a figyelmemet, szükségesnek tartottam, hogy a meghozott határozat dacára újabb egyezségi tárgyalások tartásának, melynek eredménye az lett, hogy mivel a város rendelkezik megfelelő fizetési részleti összegekkel, figyelmen kívül hagyta a vállalkozó számításainak, illetve a kalkulációjának azon tételét, mely a befektetett tőke kamatait is felszámította. Éves és tendenciózus a hírlapok azok beállítása, hogy ezen kérdésekben magánbeszélgetéseket bárkivel is folytattam volna, mert a megbeszéléseken a tanács csaknem valamennyi tagja részt vett és részéről tulajdonképpen csak a megbeszélés első és utolsó fázisánál voltam jelen.

Ami a legutóbbi ülésről közöltéket illeti, teljesen elferdített módon közölték az általam mondottakat, mint ahogy én az inkriminált kifejezéseket egyáltalán nem használtam s ezeknek ily formában való megjelenését csak annak tulajdonítom, hogy a tárgyalás román nyelven folyván, a magyar sajtó megjelent képviselői nem értették és nem helyesen értelmezték szavaimat. Tekintettel azonban arra, hogy újabb tapasztalataim szerint a városi tanács előtt szőnyegen forgó fontosabb ügyek tárgyalásáról egyes lapok elferdített, a közönség megtévesztésére irányuló s a városi tanács működését kellő alap nélkül és szándékosan kizsákmányoló közleményeket hoznak, amennyiben ily közlések a jövőben is megjelenének, kénytelen lennék visszatérni előbbi rendelkezéseimre és a városi tanács üléseit a nyilvánosság kizárásával tartani, mely esetben a közönség csak az általam, vagy megbízottam által leadott tudósításból fog értesülni híven a tárgyaláson történetekről.

Oradea-Mare, la 8 Martie 1924.

Dr. Coriolan Bucico,  
primar.

A polgármester úr és a városi tanács a nagyváradi magyar sajtó városi tudósítóinak egy fentebb közölt nyilatkozatban oly szellemet imputál, melyet nem tudhatunk elismerni a magunkénak.

A városi sajtóreferensei kizsákmányolva kerültek minden olyan közleményre, minden olyan tudósításra és véleménynyilvánításra, mely a tanács és a sajtó közötti disharmóniát okozza. Soha, egyetlen alkalmat sem ragadtak meg, hogy egyetlen szőnyegen forgó kérdést is ne a legteljesebb objektivitással, csüppet is kiélezve teregettek volna ki a nyilvánosság előtt. Tették ezt nem mindig csak a békés viszonyok megővése érdekében, de azért is, mert a magyar sajtó szerepét a mai viszonylatokban, nem tartják olyan pozícióképesnek, ahonnan győzedelmesen lehet harcolni a közérdek megővéseért.

A sajtó úgy véli, hogy a legutóbbi alkalommal, a Grüstein-féle erdőkitermelés részletesebb ismertetésével nem lépte túl

azt a határt, ameddig az adófizető polgárság érdeklődése egy ilyen több milliós és rizikós ügyletben kiterjed.

Ha meg is történt, hogy a román nyelvtudásukban ma még sajnos, nem tökéletes újságírók félreértettek egy-egy kifejezést, városi sajtó referádájuk távol áll minden rosszakarattól, vagy tendenciózus beállítástól. A polgármester úrnak hatalmában áll a sajtó munkáit, — akik ma a városi közigazgatásban egyedül viselik a nyilvánosság szerepét — a tanács üléseiről kirekeszteni. Az ódium azonban ebben az esetben sem illetheti a sajtót, amely megítélését erejében sem akar mást, mint helytállani és a közt szolgálni.

## Schenker Ferenc meghalt

Nagyvárad közgazdasági életének és uri társadalmának súlyos gyászra van. Schenker Ferenc az Angol-Osztrák bank nagyváradi fiókjának vezérigazgatója meghalt. Egy tehetséges nagykonceptiójú ember életét zárta le a halál, egy olyan emberét, aki az első között volt szakmájában a banküzlet terén, de első volt ott is, ahol a puritán erkölcsi, kifogástalanul gavallér emberek mérlegeléséről van szó. Nem szerette a hangos nyilvánosságot és nem rajta mulott, hogy mégis mindenütt ott kellett, hogy legyen, ahol közügyekről volt szó, viszont készségesen és lelkiismeretes odaadással dolgozott a köz érdekeiben a városi kommunális bizottságaiban és mindenütt ahova a közbizalom és közszerepét állította.

Pályafutásának első éveiben hosszú ideig volt a brassói tárházak főnöke, majd a Magyar Általános Hitelbank helyettes főnöke és amikor a Magyar Bankot szánni kellett, ezt a kényes és nagy ismereteket igénylő munkát Schenker Ferencre bízta, meghíva őt a vezérigazgatói székre. Itteni munkássága megerősítette a bankkörökben ismert hírnevét s az Angol-Osztrák Bank meghívta a nagyváradi fiók vezérigazgatói állásába, melyet tekintélyével s nagy szaktudásával rövidesen felvirágoztatott Nagyváradon.

Két évvel ezelőtt nagyon szeretett kis fiának tragikusnak mondható hirtelen halála meggyengült idegzetére, mondhatni végzetesen hatott. Attól kezdve ideg baja súlyossá fokozódott s a leg gondosabb szomatériumi ápolás sem tudta visszaadni családjának és tegnap szerettei körében meghalt. Ötven éves volt.

Özvegyén és gyermekein kívül édesatyja Schenker Mihály, veje Stefes Rudolf a villamosvasút igazgatója, valamint nővére Bakó Györgyné brassói bankigazgató felesége, Schenker Endre nagybirtokos, Schenker Zoltán alezredes, a budapesti Ludoviceum parancsnoka és Schenker Lajos volt százados, kolozsvári vívómester,

a világhírű vívóbainok és nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor lesz az olaszai temető halottas kápolnájából.

## A népszövetségi delegáció Northy kormányzónál

Budapestről jelentik: A népszövetségi delegáció tegnap tiszteltgatta a kormányzó előtt. A kiadott kommunikék szerint a népszövetségi delegáció a tárgyalások befejezésére albizottságokat alakított. A pénzügyi és gazdasági kérdéseket a bizottság külön-külön, a saját hatáskörében tárgyalja le.

A népszövetségi megbízottakkal folytatott tárgyalások befejezése után oly törvényjavaslatok kerülnek a nemzetgyűlés elé, amelyekben a kölcsön-ügy lebonyolításával kapcsolatban a kormány rendkívüli felhatalmazást kér.

A miniszterelnök nagy súlyt helyez arra, hogy a nemzetgyűlés tárgyalásának anyagából minden mozzanatot kikészíthetessék, ami a törvényhozás munkáját az ország érdekeit kárára befolyásolná. Az ellenzék jelentékeny részének felfogása — aminek Ugron kifejezését is adott — hogy a külföldi kölcsön nem pártoknak, hanem az országnak kell, amely a kölcsön nélkül összeomlik. Nézete, hogy a kölcsön keresztülteljesít mindent meg kell tenni. Ezzel szemben a szélsőbalon és a szociáldemokraták (ábrában kijelentik, hogy a parlamenti békének előfeltételei vannak, amelyek teljesítése nélkül tovább harcolnak.

## Egy vagon tavaszi szövet érkezett a Körösparti Áruházba.

Megnyit

Megnyit

Veisz és László

üveg porcellánüzlete

Sas-passage

Sternberg butorüzet helyén

!

üvegárak

!

servicek

képkerefezés

„HERCULES” Női és férfi fehérnemű a legolcsóbbak  
Fióküzlet SAS-PASSAGE

Nagy

# harisnya vásár

A Fischer Áruházban, Sas-passage

Dupla talpu házi harisnya minden színben . . . . . Lei 50.—  
Selyem flór fátol harisnya minden színben . . . . . Lei 90.—  
Selyem flór fátol és erősebb szálu harisnyák a legfinomabb minőségig minden színben rendkívül olcsó árakban.

Férfi hosszú Jaquard harisnya 90.—  
Férfi soknik 15 Leitől a legfinomabb minőségig és minden kivitelben rendkívül olcsó árakban.  
Patent harisnyák és sockerlik a legnagyobb nagyságban is.  
Minden áru nemcsak szép, hanem viseletben kiválóan tartós.

## Fényes cipőüzlet nyílik Nagyváradon

A rohamosan fejlődő divat egyik fokmérője volt a cipő-divat különlegességei. A párisi piacról minden szezonban új és új kreációk kerülnek forgalomba. A cipőipar fejlődését híven fogja megmutatni az az új cipőáruház, amely a Bémer-téren fog megnyílni a közeljövőben. A szoliditásáról, gyártmányai finomságáról oly általánosan ismert „Turul” cipőgyár Nagyváradon felállított még egy fióküzletet. A cég nagy áldozatok árán rendezte be váradi fióküzletét, amelynek vezetője Fenyő Ferenc lesz. Fenyő Ferenc szakszerű és izléses irányítása mellett a cipődivatot fogja szolgálni. Az összes divatujdonságok megtalálhatók lesznek az új cipőáruházban, amelyre már előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

## SZÍNHÁZ

### HETI MŰSOR:

Vasárnap este: Pompadour, operett-ujdonság, bérleten kívül.

Hétfő: Hamburgi menyasszony, operette-repriz,

A) bérlet 89. szám.

Kedd: A vén gazember, ujdonság először B) bérlet 90. szám.

Szerda: Pompadour, 10-szer, bérleten kívül, rendes helyárakkal.

Csütörtök: A vén gazember, ujdonság másodszor, A) bérlet 91. szám.

Péntek: Hamburgi menyasszony, operette-repriz, B) bérlet 92. szám.

Szombat d. u.: A jégcsap, bohózat-ujdonság, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Pompadour, 11-szer, bérleten kívül, rendes helyárakkal.

Vasárnap d. u.: Vén bakancsos és fia a huszár, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Pompadour, 12-szer, bérleten kívül, rendes helyárakkal.

Hétfő: A vén gazember, ujdonság 3-szor, bérleten kívül.

— A vén gazember. E kedves, filozófus darab a hét műsorán háromszor van kitűzve, a próbák után itélve ez lesz az idei szezon prózája nagy sikere, mert egy témája, mint stílus teljesen felülmúlja minden tekintetben az utóbbi évek prózáit. A címszerepet Tóth Elek fogja játszani és ugyancsak ő rendezi a darabot is. A többi szerepeket pedig Benes, Pogány, Zilahy, Marsányi, Földes, Fratta, Madas, Sor, Galambos, Békési és Bereng játsszák. A vén gazember bemutató előadása kedden B) bérletben lesz, a második előadása csütörtökön A) bérletben, a harmadik előadása pedig hétfőn este bérleten kívül lesz megtartva.

— Pompadour. Minden eddigi operettelőadás sikerét felülmúlja a Pompadour előadásainak látogatottsága, amely olyan arányokat ölt, amilyenre már az utóbbi években nem volt példa. Egy színházi hét leforgása alatt 9 zsúfolt ház előtt került színre a gyönyörű zenéjű, szellemes szövegű tancos operette, mely világhírű körútján, mindenütt sorozatos előadásban került színre, nemcsak a város közönségének minden rétege érdeklődik a Pompadour előadásáért, hanem a vidék is sűrűn fordul a pénztárhoz, hogy a Pompadour a jövő héten három este szerepel a színház műsorán, szerdán, szombaton és vasárnap és mind a három alkalommal bérleten kívül a bemutató előadás szereplőivel kerül színre a Pompadour rendes helyárak mellett.

— Hamburgi menyasszony. E fiatal zenéjű tancos operette hétfőn A) és pénteken B) bérletben lesz a színház műsorán, a főszerepeket Kovács Kató, Zilahy, Pogány, Benes, Misoga, Borovszky, Patkó, Vigh, Madas és Galambos játsszák. A Hamburgi menyasszony teljesen új betanulásban és részben új szereposztásban kerül színre ez alkalommal.

## TŐZSDE

Zürich, március 8. Nyitás: Berlin 10 0-a 136, Newyork 5787 fél, London 2480, Páris 2177 fél, Prága 1675, Bukarest 301 egyn., Bécs 0.0081 háromn., Milánó 2462 fél. Bukarest, március 8. Zárlat: Devizák: Páris 730, London 815, Newyork 189

fél, Róma 815, Zürich 32'90, Bécs 26 háromnegyed, Prága 545, Berlin 20, Budapest 30.

Valuták: Font 805—815, frank 750—770, svájci 33—33 háromn., líra 800—815, dinár 230—240, dollár 188—189, osztrák 27—28, magyar 30—35, szokol 510—555.

Zürich, március 8. Zárlat: Berlin 10 0-a 129 fél, Amsterdam 215'10, Newyork 579 egyn., London 2481, Páris 2121 fél, Milánó 2450, Prága 1675, Budapest 0.0086 fél, Belgrad 725 egyn., Bukarest 301 egyn., Bécs 0.0081'60.

Budapest, március 8. A szombati magánforgalom: Magy. H. 1040—1050, Osztrák H. 338—340, Földhitelb. 750—760, Kesresk. B. 2360—2400, Leszám. 150—152, Angol-Magy. 150—155, Olasz 42—45, Amerikai b. 33—35, Pesti Hazai 8200—8300, Rorsod-Misk. 245—250, Készén 5200—5300, Salgó 1125—1150, Urikány 1650—1660, Ganz-Danub. 7250—7300, Rima 235—238, Fegyver 2150—2250, Schlick 150, Lipták 26—28, Cukoripar 5600—5650, Mezőh. 480, Szalámi 36, Baróti 19, Gyapjum. 100—105, Spódium 445, Nasici 4100, Ofa 940, Meister 600—620, Allamv. 790—810, Déliyasut 140—142.

Budapest, március 8. Terménytőzsde-zárlat: Buza 295, tiszavidéki 305, dunántúli 285, tiszántúli 295, rozs 250, kukorica 235, fehérmegyei 225, baranyai 222, zab somogyi 245, közraktári 255 ezer korona.

Selyem flohr harisnya 85 lei, Fátyor harisnya . . . . . 110 lei Darvasnál.

\* A tavaszi szezon Alföldy László és neje tánciskolájában babák és felnőttek részére március hó 15-én, szombaton megkezdődik. (Beöthy Ödön-utca 2.)

\* Bécsi divat, női mellények, blousok érkeztek Vezérhez, nagyon olcsó árban kaphatók.

# ALFRED UFERINI és társulata

a Kath. Körben

Ma vasárnap

## 2 előadás



D. u. 4 órakor  
Mérsékelt helyárakkal

és

Este 9 órakor  
Rendes helyárakkal

Jegyek Hegedűsnél.

KATONAZENE.

Közkívánatra még 6 előadás.

Hétfőn  
9  
órákor

Kedd  
9  
órákor

Szerdán  
9  
órákor

Csütörtökön 2 előadás  
délután 4 órákor  
olcsó helyárakkal  
este 9 órákor

Utolsó  
előadás

Pénteken  
9 órákor  
utolsó előadás

Utolsó  
előadás

Az összes előadásokra jegyek Hegedűsnél már kaphatók.

A délutáni előadások teljes esti műsorral tartatnak meg.

## A költő és a szerelem

A költő idegesen ült a kávéházi ablak mögött és merengő szemekkel az utca oldalára kémlelt. Az utcán bódult konfliktusok gördültek, a villamos vígan csilingelt s a levegő szagos volt valami eltévedt déli légáramlattól, ami tavaszt varázsolts az üzletek fénylő kirakatába, megremegett az orrcimpákat és odaköltözött a nők mohó, tágranyit pupillája alá. Színes prémek, szürke és sampányharisnyás lábak friss ütembe lejtettek a téli délutánba, egy vörösrézcsatornán, a háztető közelébe maradt jégesap leselkedett, olvadvá a gyönyörűségtől, mint egy elbujt inasgyerek, aki a vonuló ünnepséget nézi.

A költő azonban mindezt a tavaszi szépséget nem tudta ebben a pillanatban kellőleg értékelni, zaklatott szíve hevesen vert, arra gondolt, hogy néhány pillanat és ott lesz a Nőnél és — mindent elmondhat, ami egész valóját betölti.

— Végre, — gondolta, — most jön az az elkövetkezett perc, amikor szabadon elébe ömlhetnek és tisztán, áttetsző tükörként, mint lábainál egy hegyipatak. Ha belém tekint, ezüst és örvénylő tükröm az ő arcát veri vissza.

Gyorsan ceruzát fogott és leírta, amit gondolt. Aztán valahogy nagy vonalat vetett a plajbász és önfelédten szaladni kezdtek a sorok: „En nem akarok harcolni egy nőért sem, nekem csendes, megnyugtató és simogató szeretet kell. Aki magának akar anyasörömmel ringasson maga mellé s úgy éljen Bennem, mint egy megtalált új világban. Ne legyen más szín az ő szemében és ne legyen más száj az ő számára. Enyhesség legyen ő a forróságban s ölelő meleg, ha minden mosoly lefagyna rólam. En legyen neki a mérhetetlen mérték, orom, ahová felkivánczozik. Kulcs legyen, akit ki nyit és feltár, legmélyebb magam szorgalmas bányásza legyen Ő.

Viharok fojtogatnak s minden perc orvul törne rám, hogy halálra üzzön el most ért idők előtt. Megfakult pillantásom révülten, rémülten kutat megóvó hajlék után. Ki az én menedéke? Ne jöjjön senki idegen ronggyal s estéli sminkkel, ha mis fény nem vetit már vágyakat belém, lefestett lélekkel akarom átlátni őt, aki magának akar: örök kézzszorítással — testvéremnek barátának szeretőnek.

Szép, — helyeselt a költő, amikor elolvasta aztán a kusza sorokat, — szép. Nem is mondok majd neki semmit, csak ezt a néhány sort adom majd át örökös bizonyoságul. A szó repül.

A kávéházi aszfalt előtt egy téli veréb rebbent fel. Feltekintett.

— Ott jön, éppen ott jön, riant fel egy nagyszerű kosztüm láttán, de vajon mit keres ebben az időben az utcán, amikor engem kellene várnia. Megcsall! Megcsall ordított fel benne a hirtelen támadt kétség, tényleg félreérthetetlenül egy jól vasalt nadrágos ur csatlakozott. Minden tévedés kizárva.

Toporzékolt benne a szív, mint egy rab a cella mögött. Megcsall! De rögtön hozzátette: engemet csak meg. Engemet tud megcsalni? Azzal... Aztán a hánytorgó érzések tetején némi bizonytalanságot érzett uszni arról, hogy őt most, jelenpillanattól kezdve ketten kezdik egyszerre csálni: A nő és saját maga. Egy kicsit keserű volt a szájaíze. Majd lebiggyesztette a száját és felrántotta a vállát és újra elismételte: Engemet — azzal! Nem tudja ki vagyok! gondolta. Már nem is fogja megtudni! Soha! Szegény... Egyszerre csak sajnálta a Nőt, aki őt megcsalja. És elvesztette őt most. És beleolvadt a tömegbe. Mint egy csepp víz

a tengerbe. Mint egy harmatepp, akivel elkacérkodott a Nap és elfordult tőle s aztán beleszikkadt a földbe...

— En szeretem, mégis szeretem! — bugyborékkolt ki belőle hirtelen döbbenettel a temetgetett érzés. Kicsit megijedt ettől, aztán sóhajtott: nem baj! Valami meleg lágyaság fogta a szívét s vette a ceruzát és papírt:

Maradj csak foghatlan messzeség,  
Maradj csak hajnali álom,  
Utamon lidérces lángod ég:  
Imbolygó, csalo világom...  
Nem érek sohase közelébb  
Egyre csak messzebből látom,  
Életem semmi más, semmi más, semmi más  
Életed követő lányom.

Eloolvasta a verset. Nagyon szép, mondotta és élrékenyült. De ez csak egy cikázó pillanatig tartott. Önelégülten hajtotta össze a kéziratot és mosolygott, mint egy szfinx. Látod, szolt szinte hangosan, hogy a mellette lévő asztalnál egy újságbemélyedő nyugdíjas tanár felkapta a fejét, látod ez vagyok-én, ez a „Hazám Irodalmá"-ban fog megjelenni és Te nem szeretsz engem?

— Szegény kis apró nő. Nőcske...

A szepteste megvetésre rándult s mert közben este lett, hangosan hívta a pincért, rendelt három tojást vajban és ecetes uborkával.

Bárdos László.

## Major Henrik rajza egy litografált váradi diáklapban

Két írógéppel írott újság fekszik szerkesztőségünk íróasztalán. Két diáklap, két dokumentuma annak, hogy az ifjuság magasbaszókó ambícióját a mindenkori korok eszméramlatai mennyire befolyásolják. Följegyezzük a két, néhány példányszámban megjelenő kis lapot már csak azért is, mert bennük jellemző megnyilvánulásait találjuk a ma problémáinak. Az egyik lap „Magvető” címen jelenik meg s egyik helybéli középiskola felsőbbosztályos növendékei adják ki. Érdekes, hogy a „Magvető” szerkesztői és írói „gárdája” a kezdő pennaforgatókat kétség-telenül eláruló cikkek és versek stílusában mennyire eléri a nyelvi készségnek azt a színvonalát, ami az irodalmi törekvések legutóbbi eredményeihez tartozik. Egyik diákirója, akiben már most határozott formában nyilatkozik meg az írói készség, például így ír le egy novella-jelenetet: „A katlanos ruhák meglint porzsolni fogják a testét. A víz alatt a hős ráborította pupjára kezét. De hisz ugys hiába minden. A meztelen testéről már reflektorozta magát valakinek szemében a pupja. Már látták, milyen groteszkül ugrik ki a pupja a ruhátlanaságból. A ruha még némileg szépitette, fedezte, de így egy leány látta meg először...” Pár sorban annyi expresszionisztikus készség, ami a figyelmet föltétlenül feléje tereli írójának. Ugyanebben a számban Szindbád címen (Ivasunk

szép verset egy másik diákpóétától s egy humoros fizikai novellát.

A másik diáklap Major Henrik, a kitünő karikatúrista unokaöccsének, Kertész Ferencnek szerkesztésében, a Zsidóliceum diákjainak „kiadásában” jelenik meg. Legközelebbi, ünnepi számában már a világi híri Sicu karikatúrát is közölni fogja. Különben ez a „Diákélet” című lapocská első száma után „Nyílt levelet” kapot és közölt egy zsidóliceumi diáktól. A nyíltlevél szemrehányó hangon rója föl a szerkesztőségnek, hogy keveset foglalkozik a zsidókérdéssel. A felhívásnak meglelt a kellő eredménye, amennyiben a második számban már csaknem csupa zsidóközlemények jelentek meg, többek közt ilyen címen: „A zsidó állam megszületése és a zsidó diák.” Vagy: György barátom (—) művéjére.”

~~~~~

Kárpitos
munkákat a legszebb
kivitelben jutányos
árban készít
Kovács kárpitos
Strada Francisc Deac (Deák Ferenc)-utca 1. szám.

Női és férfi esőernyők
Bőrkapok, kezyük nagy választékban értelek
Old-Englandba.

Kárpitos
munkákat elsőrendű kivitelben készít:
Gldal Manó kárpitos
Posta (Ur.)u. 2, Reg. Ferd. (Rák)ci) ut. 6.

„SEMINA”
Str. Iosif Vulcan No. 4. (Nagy Sándor)-u.
Telefon 14-40 Telefon 14-40
Nemesített mezőgazdasági magvak.
Konyhakertészeti- és virágmagvak.
Növény állatvédelmi szerek. Kerjen árjegyzéket!
Ezen cikkek kaphatók még VADASZ és LONDON
fűszer- és osemegereskedésében Bulevard Regele
Ferdinand (Rákóczi)-ut 10. szám alatt is.

Nagy alkalmi vétel!!

Selejtes, némileg hibás selyem
flor harisnyák, gyermek flor
sockerlik, pamut flor női harisnyák
— amig a készlet tart —
lettűn olcsó árban lesz elarúsilva

BERMANNÁL Sas-Passage



TUNGSRAM

A legjobb villanyháló!
Mindenütt kapható!

Sidney Ottó titokzatos látogatásai a pesti operaénekesnőknél

Egy pesti házmaster-fiu furcsa szélhámoossága

(Budapesti tudósítónktól.) Valósággal regénybe illő az a történet, amelynek hőse egy Calvin-téri házmaster fia, aki heteken keresztül különböző hazugságokkal, szélhámoskodásokkal sorra kilincselte az Operaház néhány női tagjának a lakását, hihetetlen ravaszságu meséket talált ki, hogy leplezze tulajdonképpeni szándékát, amely csak néhány helyen sikerült az eddigi megállapítások szerint.

Az érdekes történet körülbelül négy héttel ezelőtt kezdődött. Dömötör Ilona, az Operaház művésznője, mikor hazament, azt hallotta inasától, hogy távolléte alatt egy Sidney Ottó nevű fiatalembert kereste. Az inas elmondta, hogy az alacsony, jó megjelenésű fiatalembert a művész után érdeklődött s amikor megtudta, hogy nincs otthon, azt mondta, hogy várni fogja. Leült az előszobában, majd beszédbe elegedett az inassal, érdeklődött, hogy milyen a lakás berendezése, hol van a szalón, hol van az ebédlő, majd amikor Dömötör Ilona sokáig nem jött haza, eltávozott. Amikor Dömötör Ilona utánanézett a lakásában, hogy nem hiányzik-e valamije, megdöbbenve vette észre, hogy aranylánc, néhány ruhája és kisebb értéke eltűnt. Följelentést is tett a rendőrségen, azonban a nyomozás nem járt eredménnyel. Később még egyszer járt a fiatalembert Dömötör Ilona lakásán, a művész azonban akkor sem volt otthon, az inas nem is sejtette, hogy ez az ember lehetett a tolvaj.

„Wlassics báróval estélyt rendezünk...”

Körülbelül ugyanebben az időben Bársóny Dórához is bekopogtatott egy fiatalembert, aki — mint a későbbiekből kiderül — ugyanaz volt, mint aki Dömötör Ilonát meglátogatta. Amikor Bársóny Dóra a simulékony modoru és jól öltözött fiatalembertől megkérdezte, hogy mi járatban van, az a következőket mondta:

— Sidney Ottó operaénekes vagyok, Sándor Erzsé és Sebők Sári ajánlottak be Wlassics Gyula báróhoz, aki rögtön szerződöttet. Még egyelőre nem lépek fel, mert hiszen én nemcsak operaénekes, hanem operai is vagyok. Van egy operám, amit az Operaház elfogadott előadásra. Egyelőre csak azért jöttem a művésznőhöz, hogy segítséget kérjem egy ügyben. Legközelebb ugyanis a Vasúti és Hajózási Clubban dalestélyem lesz, amelyet Wlassics Gyula báró rendez. Mint méltóztatik tudni, ehhez az estélyhez megfelelő külső is szükséges és mert én szegény erdélyi fiu vagyok, nem rendelkezem annyi pénzzel, hogy egy frakkot vehessek magamnak. Nagyon kérem a művésznőt, segítsen 30.000 koronával, majd aztán a többiek is adnak és talán összejön egy frakkra való. Meg fogom hálálni, mert operámban, amelynek Kacsóh Pongrác írta a zenéjét, nagyon hálás szerepet juttatok a művésznőnek.

— Jól van, én nem szoktam elhagyni szükségét szenvedő kollégáimat, de ha majd más ad pénzt magának, akkor adok én is.

„Sidney Ottó operaénekes, operaszövegíró” ezzel eltávozott.

Sidney Ottó a következő napon Havas Gyöngyit, az Operaház tagját kereste fel. Havas Gyöngyi is szívesen fogadta. Neki a következő mesét mondta el:

— A Corvin-filmgyár művésze vagyok, azonban nem ez a főfoglalkozásom, hanem az opera szövegírás. Van egy Töviskoszoru című operám, amelyet elfogadott már az Operaház s amelyben Környei Béla, Sándor Erzsé és — Bajor Ötzi játsszák a főszerepeket.

Három héttel ezelőtt Kőszegi Teréz születésnapját ünnepelte és mert az ünnepség hajnalig tartott, későn kelt fel. Reggel fél tíz óra tájban bejelentik, hogy egy fiatalembert akar vele beszélni.

— Lázár Ottó vagyok, nem ismer művésznő? Iró körökben jó nevem van. Én írtam a János vitéz prólogusát is.

— Nem ismerem, — felelte neki Kőszegi Teréz. Sidney Ottó-Lázár Ottót azonban nem zavarta ez és belekezdett a következő mesébe:

— Erdélyi fiu vagyok, most hazamegyek. A Mattyasovszky filmiskolába jártam, azonban operaszöveget is írok és a Töviskoszoru című operámat, amelynek zenéjét Kacsóh Pongráccal együtt írtam, már megvette az Operaház, 20 milliót ígért érte, azonban át kellett dolgoznom a kéziratot. Hazavittem, de Bolváry Géza ellopta a kéziratomat, megszökött vele Bécsbe és most addig nem kapom meg

a pénzem, amíg a szöveget nem hozom. Valahogyan segítsen rajtam művésznő, ajánljon Wlassics Gyulának.

Sidney-Lázár Ottónak ugylátszik csak az volt a célja ezekkel a látogatásokkal, hogy szemlélt tartson a lakások felett, megismerje azoknak berendezését, hogy azután nyugodtan tudjon lopni. Így gondolkodhatott, mert a terepszemle után tegnap próbálkozott meg, hogy tapasztalatait gyakorlatilag is érvényesítse. Tegnap ugyanis Dömötör Ilonának jelentette a liftes fiu, hogy ugyanaz a fiatalembert kereste, aki ezelőtt négy héttel volt nála.

Dömötör Ilona, mint detektív

Dömötör Ilona meghagyta inasának, hogy ha jön az ifju, akkor csak vezessék be. Félnégy és négy óra között csakugyan megjelent a fiatalembert. Dömötör Ilona egyszerre kijött Lázár Ottóhoz, eléje állt és felelősségre vonta:

— Kicsoda maga tulajdonképpen? Magát Lázár Ottónak hívják?

— Igen — felelte Sidney-Lázár Ottó — s aztán most ugyanazokat a meséket kezdte mondani. Dömötör Ilona csak hallgatta, míg végre a liftesfiu meghozta a rendőrt. A rendőr aztán már erősebben bánt Sidney-Lázár Ottóval s ekkor

kiderült, hogy Lenkey Ottó Mártonnak hívják, egy Calvin-téri házmasternek a fia.

Lenkey Ottó ott mindjárt bevallotta, hogy azért járta sorra a művésznők lakását, hogy tájékozódjék, mert a művésznőket meg akarta lopni.

Nemesi kuriák, grófi kastélyok relikviái egy váradi uriszalomban

Alt-Wien Interieur Nagyváradon. A finom címet egy exkluzív és finom uri lakásviselő, mely a mai napon megnyílik a nyilvánosság előtt. Rokokó butorok, csodaportcellánok, ábrás függönyök és neszfőző szőnyegek közé nem a vásári zaj költözik ezzel: ennyi szépséget, mint amit Virányi Béláné főmérnöknek halmozott fel lakásában, ennyi tulzotlan muzeális értékű kincset bűn is volna négy zárt fal közé elrejtetni.

Az Alt-Wien Interieur sziget a lüktető életben, egy csöppnyi hely, ahol méisseni figurák, stockholmi kristály, velencei csipkék, biedermaier poharak s dédszülők gondtal faragott karosszékei álmodnak tovább:

— Előbb csak magamnak gyűjtöttem, mert nagyon szeretem a szépet, — mondotta a varázslatos birodalomban kalauzom, Virányi nagyságos asszony — és amikor utaztam a világba, a nagy városok, kikötők eldugott utcáskáiból, antikvárikereskedők apró boltjaiból mindig került hozzám valami. Így gyűjtöttem amit itt lát: régi török-kendők, a perzsa szövötművészet egy pár kitűnő darabja, miniatűrök és bonbonniér-ek, egykori ötvösök remekei: zenélő órák, különös ékszerek, titokzatos kámeák és porcellánok. Aztán nemrég kezdtem komolyan venni ezt az én tudományomat és hónapok óta utazom. Ezek az antik szekréterek, komódok, intarziás asztalok felosztatott nemesi kuriák, grófi kastélyok relikviái, melyekkel az asztalos-céh felavatottjal remekeltek. Ez az orosz ezüstsamovár grófi hagyatéka s ez a két karos gyertyatartó, darabonként öt és félkiló, szintén.

Mennyi felhalmozott szépség! Szívós asszonyi munka eredményezheti csak. Milyen jó, aki megvásárolhatja. És nem is drágán. Az Alt-Wien Interieur.

(—)



SCHICHT "SZARVAS" VEDJEGYÜ SZAPPAN

A MŰLT JELEKKOR ÉS JÖVŐ LEGJOBB SZAPPANA

rieur sorsa nem kétséges, aki komoly értékű tárgyakból akar művészi lakást, nem kerülheti el Virányi Béláné főmérnöknek Calvin (Ritókó Zsigmond) utcai szalonját.

Férfi divat ujdonságok

valódi Rumbugi vászon zsebkendők férfiak és nők törökeztük érkeztek. Nagyvásárték divat ernyőkben.

MOLNÁR

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-út) 9. szám.

Verszegény, sápadt,

betegségekből lábadozó egyéneknek nélkülözhetetlen a Dr. Biró félé **China vasbor** valódi Tokaji. Előkeő orvosok melegen ajánlják. — 1 üveg ára 20 lel. — Főraktár Dr. Biró gyógyszeriar, Cluj. Kapható minden nagyobb vidéki gyógyszeriarban is. Csak Dr. Biró feléi tessék kérni és elfogadni. Lloyd 2098

Eredeti angol szövetek

Állandó dus választékban raktáron.

Hackmayer

uri szabó üzletében,

Avram Jancu (Kossuth-u.) 2.

Elsőrendű munka — Szolid kiszol. álas

Carton papírok Mégay és László

bármilyen gyártmányu papirkereskedésében

Átíró papírok Str. Avram Jancu

Másoló könyvek (Kossuth-utca) 2.

Olajapok Interurban telefon

kaphatók 623.

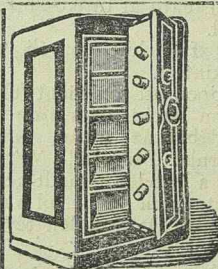
Fűszer- és csemege árúk,

olcsó, szolid és figyelmes kiszolgálása

VADASZ ÉS LONDON

fűszer- és csemege kereskedésében,

Bulevard Regele Ferdinand 10. — Telefon 8. szám.



Pénzet

okmányait

ékszerelt

rtékpapírlal

abba a pénzszekrénybe helyezze el, melyet kizárólag elsőrendű kivitelben a „STABIL” Gépek és Felszerelések Lera-

katában a legolcsóbban szerezhet be.

„Stabil” Gépek és felszerelések lerakata

Oradea Mare, Vitéz M. (Nagy piac) 1-1

Táviratcím: „STABIL”. Telefon: 16-86.

Megkezdődött a nagy tavaszi vásár

öltöny és kabát

szövetekben

a szolid olcsó áraitól elismert

Postavaria Székely posztóüzletében

Str. Avram Jancu (Kossuth u.) 5

ÚJONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adoll Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félévre 240 lei, negyedévre 120 lei, egy hóra 40 lei; vidéken egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket eljogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlapiroda, (Telefon 13-01.)

* A kalifa Svájcba érkezett. Lausanne-ból jelentik, hogy a kalifa tegnap este családijával együtt Territetbe érkezett. A volt kalifa luksuszvonata Milanón keresztül ment. Kisérétében négy felesége és két fia volt.

* Svájc eltörölte az átutazási vízumilletéket. A svájci kormány eltörölte az átutazási vízumilletéket. A vízum a svájci határon is megszerezhető díjmentesen.

* A váradiolasz plebánia templomban 9-én, vasárnap kezdi meg konferencia beszédeit Szilágyi M. Dózsa, a jeles hitászónok. A konferencia beszédek egy hétig tartanak mindennap este fél 7 órai kezdettel. Az utolsó konferenciabeszéd 16-án, vasárnap reggel fél 9 órakor lesz szent misével s közös szent áldozással.

* Világ Gusztáv 50 éves jubileuma. A városszerte mindenki által ismert Világ Agoston bádogosmester jubileumát előkészítő bizottság felhívja az összes iparostársakat és a jubiláns tisztelőit, hogy a jubileumon, valamint a társasvacsorán való részvételüket az Ipartestület hivatalába jelentsék be. Ez időszereint már több mint nyolcvanvan jelentkeztek a társasvacsorára s így a hely biztosítása céljából is szükséges a jelentkezés. A bankett március 15-én este a Kék macska külön termében lesz megtartva.

* Bárdos Arthur Nagyváradon. A budapesti Renaissance színház igazgatója ma Nagyváradra érkezik s érintkezésbe lép a nagyváradi társulat néhány tagjával, akiket szerződteni akar.

* Uferini közklánatra hétfőtől péntekig vendégszerepel a Kath. Körben. Jegyek az összes előadásra a Hegedüs Hirlapirodában kaphatók.

* 3. számú Rendelet. A VI. hadtest parancsnokság 13.505. számú rendelete alapján köztudomásra hozzátik, hogy folyó évi március hó 18., 19. és 20. napjain a Nagyváradon és Biharvármegyében található összes gépjárművek (személyautó, teherautó, autobus, motorkerékpár) az állatvásártérnél felül lesznek vizsgálva és osztályoztatnak. Felhívtnak az összes gépjármű-tulajdonosok, hogy a fentebb felsorolt napokon a birtokukban levő gépjárműveikkel jelentkezzenek a következő sorrendben: Március 18-án reggel 9 órakor az Or.M. 1-75. számig; Március 19-én reggel 9 órakor az Or.M. 76-150. számig; Március 20-án reggel 9 órakor az Or.M. 151-200 számig. Azok, akik valamely oknál fogva fent jelzett napokon nem tudnak megjelenni, köteleztetnek ezen körülményt f. hó 17-én déli 12 óráig az államrendőrség forgalmi ügyosztályánál (I. emelet 13. számú szoba) igazoló okmányokkal az elmaradást bejelenteni. Köztudomásra hozzátik, hogy azok, akik nem jelennek meg ezen felülvizsgálato a rekviálási törvény és rendelkezés 71., 79., 123., 130., 142. és 146-ik §§-ai szerint lesznek megbüntetve. Iradea-Mrae. la 7-III. 1924. Aurel Catane, Prefectul Politiei.

* A Kerületi Munkásbiztosító Pénztár (Casa Cercuiala a Asigurarilor Sociale) ezúton is felhívja tagjait, hogy fűrdő, illetőleg szanatórium gyógykezelés iránti kérényüket kezelő orvosukhoz legkésőbb 1924. március 31-ig arnyval is jnkább

beterjesztetni sziveskedjenek, mert az ezen határidőt követőleg beadott kérelmek csak kivételesen és csak igen indokolt esetben vétetnek figyelembe.

* Schreier Mór és az Egyesült Államok. A Nagyvárad mai számának nyitltere erőlyes hangu ultimátumot közöl Schreier Mór ügynök tollából. A közleményt leadtuk már csak azért is, mert a kivándorlási szervezetek mentalitására mi sem jellemzőbb, mint Schreier Mór pár soros értesítése. A Daily News egyik cikkének alapján, távirati értesítésből közölte a Nagyvárad, hogy az amerikai Egyesült Államok tengerészeti minisztériuma áruba bocsátja az Egyesült Államok kereskedelmi flottáját. Schreier Nelson admirális urilletékesnek érzi magát, hogy e hírszolgáltatásunk valódiságát megcáfolja és komikumba fuló kedvességgel fenyegeti a cikk szerzőjét, avagy az adatot nyújtó felet sajtópörrel. Minthogy az adatot nyújtó fél a Daily News, Schreier ur legokosabban teszi, ha a sajtópert amerikai bíróság előtt teszi folyamatba. Igaz, hogy itt az a veszély fenyegeti Schreier Mórt, hogy az amerikai bíróság még sem fogja Schreiert a flotta képviselőjeként elismerni.

* A hadiárúházh részére szükséges 150 pár fiu borszandál, evégből kérek arájánlatokat benyújtani a hadiárúházh igazgatóságához Str. Reg. Ferdinand No. 34, Markovitsudvar. Az igazgatóság.

* A wieni VI. nemzetközi mintavásárra osztrák vízum, belépőjegy, vásártájékoztató és lakáshelyezésre vonatkozó felvilágosítás nyerhető Weiss Emanuel Fiai R.T. szállítóknl Nagyplactér 3. Tel. 792.

* Vasárnap két Uferini-előadás lesz, délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal és este 9 órakor. Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában kaphatók.

* Halálozás. Fájdalommal tudatjuk, hogy Szodoray Lajos asztalos 36 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz Sándor-utca 9. számú gyászaházból. Idősb Szodoray Lajos és neje, szülei és kiterjedt rokonság gyászolja.

E hó 15-ig tart még a nagy elárúslítás a Consum Aruházban

Reg. Ferdinand (Rákoczi)-ut Szechenyival szemben

* Eljegyzés. Schmidt Bözsike és Sztankovits Zoltán jegyesek. (Mind-en külön értesítés nélkül.)

Moskovits Böske (Arad) és Schwartz Arthur (Nagyvárad) jegyesek. (Mind-en külön értesítés helyett.)

Grünfeld Irénke és Tóth Béla jegyesek. (Mind-en külön értesítés helyett.)

* Hétfőn nyílik meg a „Clara” kézimunka, előnyomda és iparművészeti szalon Str. Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 4.

* Nagy harisnyavásárt rendez a Fischer áruháza Sas-passage, azon célból, hogy mindenkinek módjában álljon meggyőződni arról, hogy Fischer áruházának harisnyái a legjobbak, az árai pedig olcsóbbak, mint bárhol. A cég el van ismervé, hogy csakis a legjobb és tartós minőségű árukat tart raktáron, miért is olvasóink figyelmébe ajánljuk, hogy vásárlásaikkal bizalommal kereshetik fel ezen céget.

* A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Csoportja inkassó és kézbesítő állás betöltésére megfelelő embert keres. Írásbeli ajánlatok fizetési igény megjelölésével szept. 2-án szombaton este 8 órakor, valamint vasárnap délelőtt 10 órakor a hivatalos helyiségben (Transilvania kávéház külön helyisége) Szt. László-tér 5. sz. személyesen adandó át.

* Uferini és társulata ma, vasárnap két előadást tart, délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal és este 9 órakor. Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában.

* A „Lakásbérlet Szövetsége” ismételen értesíti tagjait, hogy évi rendes közgyűlést ma, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja meg a városháza közgyűlési termében. Felkérjük tagjainkat, hogy ezen a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

Férfi harisnya újdonság Darvasnál

* A fejtájás, szédülés, mellszorulás, szívdobogás, étvágytalanság, gyomornymás, fehér nyelv, rossz szájíz oly esetekben, melyek dugulástól származnak, a Koprol egy pasztillája kitisztítja az emésztés útjait és elhárítja a vértörlulást Kapható minden gyógyszerárban.

* Gesztenye-Pír 1 drb. 2 lei Benedeknél

Apollo mozgósínház

Vasárnap
Hétfő
Kedd

Fűszereiben:
Ossy Oswald

A POTYA LITAS

(Győzelmes szerelem)

Vígjáték 6 felvonás.

SZÉP

JÓ

OLCSÓ

BUTOROK

kaphatók az

„ASTOR”

BUTOR és FAARUGYÁRNAL

Gyártelep:

Jókai Mór-u. 21. Telefon 8-72

Városi lerakat:

J. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 4

Telefon: 6-92.

Vigadó mozgósínház

Ma, vasárnap utoljára

Jocelyn

Lamartine regénye 7 felvonásban

A francia rémuralom idejéből.



A fél 4 órás előadás mérsékelt helyáru.

* Orvosi Hír. Dr. Surin János orvosi laboratoriuma Strada Rimanóczy-utca 2. szám alatt megnyílt. Pontosan végez mindenféle vér-, gyomor-, köpet-, vizelet- stb. vizsgálatot.

* Felhívás. Felhívjuk szövetségünk azon tagjait, akik képviselőtünkben a rekviráló bizottság helyszíni összeírásai munkálataiban részt venni és ekként a polgárok érdekeit megvédeni hajlandók, hogy ebbeli készségüket titkári hivatalunkban mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. A Háztulajdonosok Szövetsége Elnöksége.

* Felmentő ítélet egy vámpörben. Még 1922. év májusában Grigoriuca Gábor és társai szatmári kereskedők 64 darab marhát akartak külföldre exportálni. Teskintettel azonban arra, hogy öt darab tehén fiatalabb 8 évnél és két ökör pedig még nem volt 4 éves, tehát az exportrendelet értelmében nem lehetett volna kivinni, dacára, hogy egy a vámhivatal által hamisnak deklarált Ferenczi István állatorvos által kiállított bizonyítvány igazolta az állatok korát — vámkihágásnak minősítették az exportot és az egész szállományt elkobozták. Az ítéletet a vámhivatal Hasas főállatorvos véleményére bázizotta, amely szerint 7 állat fiatalabb volt a megengedett kornál. A vámhivatal több száz ezer lei bírságot rótt ki a kereskedőkre, az ügyvédség pedig vállalta a vád képviselőt Ferenczi István állatorvos, mint bünrészes ellen. A törvényszéken Bogdan bíró tanácsa tegnap ítélezett ebben az ügyben. Bizonyították látták az exportőrök ártatlanságát és felmentette őket a vád és következményei alól. A kereskedők nem ismerték a vámtörvényt, annak idején a vámhivatal elkobozó határozatát nem felelhetett meg. Az érvényre lépett így, dacára, hogy igazuk van, horribilis károsodás érte őket. Az exportőrök most az államkincstártól akariák visszapérlni az elárverezett marhák árát.

* Megérkeztek a legfinomabb angol szövetek Szikszay urisabához Parcul Eminescu (Betegsegélyző mellett.) Legújabb francia szabás!

* Hétfőn nyílik meg a „Clara” kézimunka, előnyomda és iparművészeti szalon Str. Josif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 4.

NYILTTÉR

Alulírott tisztelettel van szerencsém értesíteni a nagyérdemű ló- és kocsistartó urakat, hogy társba léptem

Kovács Dezső Kovácsmester ural és kocsiműhelyét kibővítettem műpatkolásával,

a hol minden néven nevezendő be'eg és repedt paták a legszakszerűbben lesznek megpatkolva. Eváialok rosszul rágo lovak fogának rendbe hozatalát és lofarok csonkítását. Egyben biztosítom az összes kocsimek legszakszerűbb teljes ellátását és javítását karácsonyig. A legszakszerűbb árak mellett.

A nagyérdemű t. urak becses pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Zsédely István
gyógykovács

Str. Alexandril (Teleki)-utca 56 sz.

Ertesítés

„Amerika elárverezi kereskedelmi flottáját” címmel a „Nagyvárad” folyó hó 8-iki számában megjelent közleményre alulírott, mint az Amerikai Egyesült Államok vonalainak helybeli meghatalmazottja értesitem üzletfeleinket és az érdekelteket, hogy a fenti cikknek, bárhonnant ered is az, egyetlen sora sem fedi a valóságot. A bukaresti vezérügynökségünk a cikk szerzője, illetve az adatot nyújtó fél ellen sajtópert indít.

Birou de Voiaj:

„Mercur” Oscar Grünberg
Reprezentantia Generala:
„United States Line” pentru
Romania,
p. p. Schreier Már.

Fájdalommal telt szívvel tudatjuk, hogy a legjobb férj, apa és rokon

Schenker Ferenc

az Angol Osztrák Bank volt igazgatója 50 éves korába meghalt.

Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz az olaszii nagytetői kápolnájából.

Özvegye és gyermekei

Nagyvárad, 1924 márc. 8. án.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátok és ismerősök, kik felejtethetetlen testvérem, illetve nagy-néném elhunyt alkalmából, részvétők kifejezése által fájdalmunkat enyhítették, fogadják ezúton is hálás köszönetünket.

Schadeberg Aranka

Uferbach Ervin és neje

MOZI

— „Az új farizeusok” Dorian filmszínház. Ma utoljára látható a Dorian filmszínházban „Az új farizeusok” című 7 felvonásos amerikai dráma, amely a mai társadalomban játszódik le. Kiváló amerikai színészek alakítják az izgalmas és érdekes darab főszerepeit. Ma a 3 órás előadás mérsékelt helyáru. Hétfőn látható először Dickens világhírű regénye „Twist Oliver” 8 felvonásban, a főszerepben Jackie Coogan-nal, a csodagyerekekkel, aki ebben a darabban valamennyi eddigi alakítását felülmulja.

— Ossy Oswald — a legünnepeltebb és legkedvesebb vigjáték filmművész az Apolló mozgósínházban. Ma, vasárnap mutatja be az Apolló mozgósínház a portyá utas (Győzelmes szerelem) című 6 hosszú felvonásos páratlanul érdekes témájú vigjátékot. A pompás humorú vigjáték, mely tele van jó ízű humorral és frappáns fordulatokkal egy nögyűlölő petróleumkirály tragikomikus házasságának bonyodalmait mutatja be. Főszerepben a pajos vidámságu és rendkívül sikkes Ossy Oswald. Ma, vasárnap az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. A 3 órai előadás mérsékelt helyáru.

— Ma utoljára látható a Vigadó mozgósínházban a „Jocelyn” című 7 felvonásos bájos francia film, amely Lamartine egyik rendkívül olvasott meghatározó regénye

után készült. A nagy francia forradalom és a szörnyű rémuralom idejében játszódik le ez a szerelmi történet, amely a legfáslabb nézőt is könnyekre fakasztja. A fél 4 órás előadás mérsékelt helyáru.

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

Modern chamotte

kályhák

Különléle színekben rak-táron, 2500 Leittől kaphatók valamint ábrázásokat és javításokat válal

Varga György

kályhás mester
Strada Berkovici No. 33.

VVVVVVVVVVVVVVVVVVV

Veszünk

butorokat, szőnyegeteket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasz-szát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiség-kereskedők Str. General Mosolu (Mezey Mihály) utca 10

Convocator

Domnii actionari ai Asociatiei Mezelariilor se Carnatarilor pentru valorificarea pleilor brute si altor produse secundare, sunt invitati sa se presinte la cea de a II-a adunare generala, ce se va tine in ziua de 28 Martie a. c. orele 4 p. m. in localul Asociatiei din Str. Liceul Rea No. 2. avand a de libera si decide asupra urmatoarelor chestiuni la

ordinea zilei.

1. Darea de seama a directiunii si raportul censorilor despre exercitiul 1923. depunerea conturilor finale, hotarare asupra repartizarii beneficiului net, si fixarea dividendului.

2. Hotarare despre acceptarea propunerilor directiunii si comitetului censorilor si decar-carea ei.

3. Completarea directiunii si a consiliului censorilor.

4. Eventualele propuneri.

Oradia Mare, 7. Martie 1924.

Directiunea.

Avertisment.

In virtutea art. 17 din statute dovada de membru se va depune la directiune inaintea adunarii generale.

In virtutea art. 22, din statute eventualele propuneri se vor depune in scris la directiunea, cu 8 zile inainte de termenul adunarii generale.

Conturile finale asupra anului 1923, sunt puse la vederea actionarilor in biroul Asociatiei

Meghívó.

A Nagyváradí Mészáros és Hentes Iparosok bór- és egyéb melléktermékeket értékesítő szövetkezete

II. évi rendes közgyűlését

f. évi március hó 23-án, délután 4 órakor hivatalos helyiségében Str. Liceul Real (Reáliskola-u.) 2. sz. alatt tartja meg, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1923. üzletéről, a zárószámadások bemutatása, előterjesztés a tiszta jövedelem elosztására és az osztalék megállapítására nézve.

2. Határozat hozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság előterjesztéseinek elfogadásáról és a felmentvények megadásáról.

3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság kiegészítése.

4. Esetleges indítványok.

Oradea-Mare, 1924. március 7.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Figyelmeztetés:

Az alapszabályok 17-ik §-a értelmében közgyűlés előtt a tagsági elismervény az igazgatóságnál letétbe helyezendő.

A 22-ik §. szerint, esetleges indítványok 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál írásban bejelentendők.

Áz 1923. évi zárószámadások irodahelyiségünkben t. tagjainknak betekintésre rendelkezésre állnak.

Az adóztatás

Megindult ismét az iparosok és kereskedők retteget időszaka: az adókiivetés. Szorongva és kétségbeesve állanak az iparosok sorfalat az adókiivető bizottság ajtajai előtt és nehezen várják a döntő szót, a súlyos adóösszeget, mely küzdelmes és fáradságos létüknek sokszor végzetes, máskor elviselhetőbb, de szenvedéssel teli jövőt jelent. Végzetes, mert kimutatható statisztikailag, hogy a múlt évi adókiivetés a kiivetés alkalmával kirott elviselhetetlen adó százkakat kényszerített iparuk megszüntetésére és ennek folytán gyári munkásnak való munkavállalásra, sok esetben a kivándorlásra. Ez százkak azok száma, kik a súlyos adótól terhelve küzdenek a létért, egészségüket és vagyonuk utolsó foszlányait áldozák fel arra, hogy ha betevő farjakat nem is, de az állam által rájuk kényszerített nagy adót megfizessék, hogy így a jövő jobbrafordultában bírva, még valameddig kinéljandjanak. Nem frázis ez, de a valóság, ezért van az, hogy iróznak a polgárok a jelen adókiivetési időszakról és ezért van az, hogy minden követ megmozgatnak arra nézve, hogy az adóztatás igazságosabb és a viszonyoknak megfelelőbb legyen. Az Ipartestületbe tömörült iparosok is többször felemelte már tiltakozó szavát, kérte az adókiivetés méltányosságát és a való adatok alapján való kiivetését, sajnos, azonban eddig sikertelenül.

Most újabb a február 3-án tartott előjárásági ülések utasítása alapján bevánnal fordult az Ipartestület a pénzügyigazgatósághoz, hogy az adókiivetések lehetőleg csoportban és szakmaszerint történjenek, mert így a csoport viszonyait a bizottság jobban megismeri és így az adóztatás megosztása igazságosabb alapon is jön létre. Ezzel azonban nincs még megoldva teljesen a kérdés, a cél csak úgy lesz tökéletesen szolgálva, ha az adókiivető bizottságba az egyes szakmák által megbízott szakember is bent fog lenni, ki bizottsági tagságánál fogva a bizottság többi tagjait a helyzetről informálhatja. Ez hogy így történjen, nem kizárólag iparos érdek, ez magának az államnak is érdeke, mert a jelenlegi adókiivetési rendszer alapján kiírják ugyan az adót aránytalan magasságban olyanokra, kik fizetni képtelenek s így az teljesen elvész, míg az itt és az Ipartestület által javasolt forma szerint az adókiivetés helyes, tárgyilagos és a mindenkori körülmények szemmel tartása mellett jön létre s így mindenki az ötlet igazságosan megillető adófizetésre lesz kötelezve, tehát olyan összegű adóra, amelyet fizetni minden körülmények között képes lesz. Az Ipartestület tevékeny elnökének a pénzügyigazgatósággal való személyes érintkezése kapcsán módja nyílt arra, hogy megtudja azt, hogy maga a pénzügyigazgatóság nem zárkózik el az adónak ilyenét való kiivetésétől, azonban a jelenlegi adókiivetések teljesen előkészítve vannak és így a rendszerben már változtatni nem lehetett. Ígéretet kapott azonban arra nézve, hogy a jövő évi adókiivetéseknél az iparosok ilyen kívánságai figyelembe fognak vétetni. Most még csak az volna kívánatos, hogy az adófelelőseknél, melyek elbírálása külön bizottság elé tartozik és amelyek működésüket még csak ezután fogják megkezdni, az Ipartestület fentebb leírt igazságos, méltányos és az államérdekeit is szolgáló mód érvényesüljön.

E helyen felhívjuk a város iparos polgárainak figyelmét, hogy amennyiben a kiírt adóösszege túl magas és indokolatlanul nagy, úgy ne mulassza el felelősségét hivatalos és írásos határozat kiküldetésével nélkül megtenni, mert — sajnos — a pénzügyigazgatóság a határozatokat a felelősségi határidő után szokta kiküldetni és ezáltal az adózó felelőssége, mint határ-

időn túl beadott felelősség, figyelembe nem vétetik. Erdemes megemlíteni, hogy a város husiparosságának mozgolódása folytán már az ő adójuk csoportosan lesz tárgyalva, ami azt hisszük, sok igazságtalan megterhelhetőségnek fogja elejét venni. A husiparosok szakszervezetének elnöksége most minden erejével az Ipartestület és a Kereskedelmi és Iparkamara támogatásával azon fáradozik, hogy az ő adójukat kiivető bizottságba a bizottsági tagsági helyet a husiparosok viszonyait ismerő szaktárs töltse be. Kérjük még, hogy az ő adókiivetésük lehetőleg szombat és következő napjaira tessenek, mert ezen napok azok, amikor az adókiivetésnél oly nagyon szükséges személyes megjelenés az iparosok részéről is biztosítva lesz. Reméljük, hogy az iparosok az állam és a város egyik legszámottevőbb és anyagiakat legjobban biztosító talpköve. A fenti kívánságai meghallgatásra fognak találni s így az állam és hivatalai, valamint az adózó polgárság között az összhang és békés megértés gyarapodni fog s így azok kölcsönös boldogulása által iparunk fejlődőképes, hazánk pedig boldog és erős lesz.

Vásári cipésziparosok gyűlése.

Az elmúlt napokban tartották a piacon árusító cipésziparosok gyűlésüket, melyen foglalkoztak a piacon árusító, de iparigazolvánnyal nem bíró kontárok eltávolításának kérdésével. Ugyanis maga az állam szempontjából is végtelen káros az, hogy iparigazolvánnyal nem bírók, így tehát nyilvántartásba nem vett és így adót, betegsegélyző díjat és más köztartozásokat nem fizető egyének a rendes adófizető és köztisztviselők fenntartó iparos polgárság rovására éljen és boldoguljon. De rendkívül káros ezen kontárok grasszálása magára a polgárságra nézve is, mert ezek, mint meg nem állapodott emberek, nevük tekintélyének megővéására nem adnak semmit, főcéljuk az, hogy potomárért árusítsanak. Tehát a legselejtebb és legrosszabb nyersanyagot használják fel munkáikhoz s így a közönség által megvett portéka pár napi használat után használhatatlanná válik. Így nevezetesen a zsírosbőrrel készült cipők, melyet a vidék fogyasztói keresnek s amelyet megfelelő minőségű jó nyersanyagból csak minimálisan 260—280 leírt lehet kiárutítani, ezen kontárok 180—200 leírt dobnak piacra, természetesen rosszanyagból készítve s így midőn egy hét múlva az illető eladót keresi, már nem találja sehol. Rendszerint ezek a zsírpiacon bujkálnak, míg ellenben az iparigazolvánnyal bíró cipésziparosoknak beszállított helyük van az iparosok között s így ezek mindenkor számot tudnak adni vevőiknek. Ezek alapján elhatározta a közgyűlés, hogy megkeresi P o p a Mihály előjárásági főnök urat, ki az iparosok érdekeit mindenkor szívesen szállott síkra, hogy ezen kontárokat rendszeres razziákkal és üldözésekkel irtsa ki a piac területéről, mert ellenben az eddig számottevő hivatalos cipésziparos csoport megjelölési biztosítása hiányában iparát kénytelen lesz megszüntetni. Elhatározta egyben a közgyűlés, hogy csak jó anyagból készítenek

árut és mint eddig, ezen árakat 280—320 leí között fogják a fogyasztók rendelkezésére bocsátani. Foglalkozott még a közgyűlés egy szövetkezet létesítésének eszméjével azon célból, hogy a magukban egyedül dolgozó szegényebb iparos tagtársaitól az elkészített, de el nem adott készárura előleget nyújtsanak. Ezzel el lesz érve az a cél, hogy nem lesz kényszerítve az illető iparos az árújának hasznonélkül, vagy sokszor még veszteséggel való eladására, hanem alkalma lesz kivárni azon időt, amikor portékáját megfelelő áron értékesítheti. Végül foglalkozott a közgyűlés a minden éyben szokásos hely beosztással, melyet az Ipartestület piacrendező bizottsága fog végrehajtani.

A husiparos új vezetősége.

Az elmúlt héten tartotta a város husiparossága tisztújító közgyűlést, melyen örömdesen vette tudomásul a közgyűlés Dévald László titkár évi jelentését, melyben a szakszervezet megerősödéséről és a tagok érdekében kifejtett tevékenységéről számolt be. A zárszámadások és költségvetés irányzat letárgyalása után a választásokra került a sor, melynek eredménye a következő lett. Elnök Barátty Béla, ügyvezető elnök Robitsek Béla, alelnökök: Papp József, ifj. Rácz János, a választmányi és ellenőri tagok is jórésben a régiék maradtak. Örömet fejezte ki a közgyűlés Orsós László szaktársuknak ipartestületi elnökké történt megválasztása felett, valamint jegyzőkönyvi köszönetet hál és elismerés jelül nyilvánítt Robitsek Béla, Dévald László és Barátty Béla eddigi működéséért. Ezután a vágóhídi állapotok sérelmes voltának megszüntetése érdekében elhatározta a közgyűlés, hogy kérni fogja egy részletes vágóhídi ügyrend felállítását. Elhatározta továbbá, hogy az egypercentes forgalmi adó általánosan való fizetése érdekében is lépéseket fog tenni, hogy ezen terhes követelmények alól tagjait felmenthesse. Végül a nyári jégzsúkséglet biztosítása céljából teendő lépések és az állami adókiivetésekre vonatkozó javaslatok hangzottak el, melynek alapján az elnökség utasítást nyert arra, hogy a jéggyárakkal lépjen érintkezésbe, valamint hogy eszközölje ki, hogy az állami adókiivetések a husiparosokra nézve egyszerre egy csoportban történjen s a bizottságban megbízottjuk is legyen jelen.

Tavaszi újdonságok!

Női kabátok, ruhák, pongyolák,
gyermek kabátok és ruhák

legelőcsőbb bevásárlási helye

Modell Aruház Vlahuța (Szt. János)-utca 6

„Kék csillag”



Aruhá

Plata Unirii (volt Szent László-tér)

Hárisonya

keziyű, csipke, himzés, D. M. C.

és Irlandi cernák, fejkendő Szabókellékek

olcsó bevásárlási forrása!

Értesítés!

Bécsi AUGUST ROTH karmestert és elsőrangú szalonzenekarát sikerült a

Palace-kávéház

tulajdonosainak rövid időre nagy áldozatok árán prolongálni, hol esténként tartja művészi hangversenyét!

Üzletelhelyezés!

Vaskereskedésemet áthelyeztem a Kugler-léle házba és raktáramat lényegesen megnagyobbítottam. Raktáron tartok Mezőgazdasági felszereléseket, Háztartási cikkeit, Épület burorvasalást, Lakatos és Asztalos kellékeket, mindenféle Csavartárukat és Fűrészeket olyan mértékben, hogy azokkal a legkényesebb igényeket is mindenkor kielégíthetem.

Spitz Sámuel

Vaskereskedő

Raktáram bármikor vétkényszer nélkül megtekinthető.

Apacalátogatás a színházban

Ilyenkor, hogy a március melege lebi-
zsergeti a házak ereszeről a megfakult ha-
vat, a színház környéke is kiszínesedik. A
zöld lócák ismét odanyújtóznak hosszú te-
lelés után a színészfeljáró baloldalán a jár-
dára s próbaközi szünetekben a legtelje-
sebb nyilvánosság előtt viccelik egymást a
kulisszák népei. Ebbe a tarka zsongásba
csöppent az elmúlt hét valamelyik napján
két komolyabb folt: egy vidéki apacarend
két nyájas nővére.

Keményített kornettjük alól ájtatosan
sápadt elő a szerzetes nővérek arca. Dol-
gos kezeik görcsösen keresték a derék-
övükhöz erősített rózsafűzér szeméit; láts-
zott rajtuk, hogy szokatlan, merész lépés
előtt állanak. A fiatalabbik nővér azonban
csakhamar teltette magát elfogódásukon.
Isten nevében odalépett a társulat egyik
fiatal művészehez:

— Ez kérem, ugyebár, a színészfeljáró,
s itt kell felmenni az igazgatói irodába?

Készszéges utbaigazítás. A két svesz-
ter eltűnik a függönyös eszalépcsőn, fel-
kanyarodik az emeletre, bekopog Parlagi-
hoz.

— Kezét esőkolom, főtisztelendő nő-
vérek, — üdvözlí őket ebben a szokatlan
formában a direktor. — Foglaljanak helyet
— füzi hozzá szívesen, hisz ritkák a nők,
akikről biztosan tudni, hogy nem gázsí-
emelés célja vezeti őket ide.

A nővérek letelepednek az iroda virá-
gos ripsz karszékeire.

— Nagyon nagy kérésünk volna direk-
tor urhoz — mondja az idősebbik és öku-
láréja mögül bizalmatlanul néz a komédiá-
sok nagymesterére.

A fiatalabbik nővér nem szól, csak rej-
télyesen mosolyog s pirul. Olyan kedves,
olyan lebilincselő ez az arc, hogy ha nem a
szerzetesnők főköltője alól éreznő magá-
rasítani Parlagi Lajos, bizonyítván azt hín-
né, főzni akarják. De a fekete apácacsuha,
a patyolatfehér kornett ezermérföldes tá-
volban tartanak minden ily profán föltes-
vést. Ezért tiszteletteljesen kérdezi az igaz-
gató.

— Miben lehetnék szolgálatukra a ked-
ves svesztereknek?

A nővérek előadják, hogy növendé-
keik szeretnék színrehozni „Szent Mar-
gít életét.” A jámbor szindarabban két
férfiszerep is van; amihez szükséges volna
egyesmás holmi a színház ruhatárából. Par-
lagi szívesen ad, csak tudni akarja, milyen
stílus, milyen ruhadarab szükséges a szent
életéhez?

— Középkor — mondja az idősebb nő-
vér.

Parlagi tovább kérdez a ruhadarabok-
ra vonatkozólag.

— Egy tollas barett — mondja az
egyik sveszter.

— Egy piros cipellő — földja a másik.

— Egy spádé.

— Egy ködmön.

— Körgallér.

Az igazgató feljegyzi a ruhadarabokat.

— Más nem?

A sveszterek lesütik szemüket:
— Két nadrág és ha csak lehet két kis
rózsaszín: — trikó.

Jön a ruhatáros. Kiadja a jelmezeket.
A sveszterek viszik boldogan a kosztümö-
ket Szent Margit előadására. A karddal
egy kis baj van. Nem jó ezt vonaton vin-
ni. Valami tulbuzgó hatósági közeg fegy-
vercsempészéssé fújhatná föl a dolgot s
szegény sveszterek oly gyakorlatlanok az
ilyen világi ügyes-bajos dolgok parirozásá-
ban!

Eltűnik tehát a hosszú egyenes szál
színpadi kard valahova, ahol bajosan fede-
zi fel a kutató szem. S a két sveszter tipeg
lefele a lépcsőkön, hol parfümök illata
száll. A színpadról egy öreg kóristáné jön.
Kerekre mereszti szemét, szájtatva mered
az eltűnő apacák után.

Huszonöt évvel ezelőtt ő is apaca
akart lenni s hej lett belőle kardalos, vi-
gye az ördög azt az ostoba szerelmet s fia-
tal asszonyi vért!

Iparművészeti

lakberendezési cikkek, u. m. lámpaernyők
divánpárnák, terítők, függönyök, fali sző-
nyegek stb. tervezését és kivitelét vállaljuk.
Str. Nicolae Jiga (Lukács György-u.) 11.

MASITSZÜCS

Sírada Vlahuta (Szent János-utca) 2.
Izörme áru
nyári gondozása
molykár elleni megóvás biztosításával
átalakításokat és
javításokat vállalok.

Esőernyők műlyen leszállított árban

Fátyol harisnyák 110 Lei
garantált prima minőség, párja

Blumnál a Körösparton

Irodabútorok,
parketlak
Rimaloczy

műbútor és parkettgyár
rt. Oradea-Mare Strada
Clujului 117. Telefon 279.

Magyarországra

és bármely irányba

Csikott luxus autók

naponta indulnak

Centráli Garage

Str. Gojdu 30.

Telefon 1090

Reclam nélkül is szövet

es bel-saru különlegességeink a
legelőszőbbak, dus választék!

Havas és Grünfeld

Avram Iancu

pesztóáruház

(Kossuth-u.) 8. (Sas-átjáróval szemben)

Női kalapok

műlyen leszállított árban, bűrkala-
pok 130 leiért kaphatók.

König kalapgyár

Slt. Ladislau (Körö-utca) 16.



Esőernyőt

minden kivételben készit

Rosenberg Testvérek Nagyvárad

Str. Nicolae Jorga (v. Zöldfa-utca) 8.

Behuzás gyorsan késő!

RŐFÜSÁRUK

szabó- és cipész bálésárak

nagyban és kicsinyben a legelőszőbbak

GUTTMANNAL

Nicolas Jorga (Zöldfa-u.) és
Vitez M. (Nagyplácer) sarok.

Vásznak batiszt-sífonok óriási meny-

nyisegben raktáron.

Tavaszi szövel különlegességek

nagymennyiségben érkeztek

VADAS JENŐ

női divat áruházába, Bul. Reg. Ferdinand 5

TELEFON 802.

TELEFON 802.

VV

Divat és bélés selymek,
maroccenok, finom női fe-
hérneműek, rumburg
vásznak, asztalneműek és
angol ing zelierek, olcsó
vétel folytán nagyon olcsó
árban kerülnek eladásra.

Kész paplanok állandó nagy raktára.

Paplanok méret után.

75

Lei a

I-a selyem flor fátyol harisnya.

95

Lei a

I-a Mouszlin fátyol harisnya.

125

Lei a

I-a legszebb fátyol harisnya, amieddig
195 Lei volt, 50 színben kapható.

Vezér

áruházában, Piața Regina
Maria (Bémer-tér) 1. szám.

Ma
Uferini

SENKI FIA

- REGÉNY. -

50

Írta: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva.)

A hazatérő gyermekek otthon elmondák a vidám történetek az orvosnak és a plébánosnak, ezek meg — kissé kiszínezve — a vasárnapi ebédnél elmesélték a kastélyban, a grófnak és családjának.

— Jaj be szeretném én is meglátni azt a különös embert. Mamácskám, mamácskám, vigyél el engem is hozzá! — szolt a kezét összetéve egy kilenc-tíz éves, pirinyó kis kontesz.

— Igen ám, de ha én veled megyek, tőlem elszalad, — szolt a fiatal grófné.

— Akkor jöjjön velem a miss.

— Attól még jobban elfut, — jegyzé meg csípősen a nagypapa. Szerencsére a vereshaju, borzos angol nem tudott meggyarul.

A gyermek tovább rimázkodott. Hosszas tanácskozás után a plébános így szolt: — Nézetem szerint a kis grófnő kívánságát lehetne teljesíteni, hiszen egy kedves mulatság lesz belőle.

— Hát hogy és mikép gondolja a tisztelendő ur? — kérde a mama, — én semmi jónak sem vagyok az elrontója. Hadd halom a tervet.

— Ugy gondolnám, kérem alázattal, hogy mához egy hétre összegyűjtenek egy csapat falusi gyermeket, fiut, leányt vegyesen, a kis kontesz méltóztassanak felöltöztetni paraszti ruhába; azután kocsin kiviszszük a Gelencsér erdőör házáig. Ott lesz a találka; a gyermekeket elkísérjük az erdőszéléig; ott aztán a kis Mária grófnőt rábizzuk az idősebbekre és meglátssa a méltóságos asszony, micsoda pazar mulatságot rendeznek azok a Fia Pista kastélya körül.

— Istenem, beh jó lesz, beh pompás lesz! Engedj el anyucskám. Paraszt ruhában, a többi gyermekekkel az erdőbe. Ugy-e elégedsz?

— Nahát jól van, beleegyezem, — szolt a fiatal asszony, — de aztán vinni is kell valami ennivalót annak a mókamesternek.

— Viszek én szívesen; viszek Kuglerbonbont, tortát, édességeket, meg elviszem a szőkehajú babámat, amelyik behívja a szeméit ha lefektetik, amelyik beszélni is tud: papa, mama. Elviszem Krisztina főhercegnőt.

Vasárnap délután az erdőör udvarán már együtt volt a gyermekereg. Nagy vihanolással kergetőztek, nevetgéltek, kacagtak. Csakhamar megérkeztek a kastélybeliek is két kocsi: egyiken a grófné ült piros eszmás, babos ruhás, fehér ingvállas kisleányával, a másikon meg a plébános az angol nevelőnővel és mivel a tisztelendő úr nem tudott angolul, a miss pedig nem tudott se magyarul, se latinul ennél fogva szótlánul üldögéltek egymás mellett és csak akkor mosolyogtak össze, mikor a pap, tubákkal kínálta meg utitársnőjét: — plácsát hátál!

Albion tündére nem adott kosarat. Csontos ujjai hegyével csippengett a burától és olyan egészségeset prüszentett, mint egy yorkshirei mangalica.

— Hip! Hip! Hurrá! — kiáltott a plébános, ki ennyit mégis csak elcsajátított a brittel nyelvéből.

— Keszénem, — válaszolt udvariasan, a vereshaju angyal, — magyarul.

Mikor a kocsi körül leszálltak, Buba erdőmester kezét csókolta a grófnénak, azután kiegyenesedett, mint a nyárs. E pillanatban úgy hasonlított Szent Nepomuk

kőszobrához, hogy a tisztelendő úr majdnem keresztet vetett magára; az alázatos erdőmester pedig lekupván feje föl, vad-disznó sörtes kalapját, így szolt: — Mildos-sákos kroffné! Jelemték alázattal, hogy a fadember, ki fan nyomozva; hajtásba pisztosan penne lesz. Arrul jótállom én, a Publa.

— Kérem, kérem erdőmester úr — válaszolt megrémülve a grófné — Isten ments! Mi csupán csak egy kis mulatságot rendezünk a leányomnak, meg a falusi gyermekeknek, de emberekre nem vadászunk.

— Azt marr máss! — szolt a vérszomjas férfit és puskájából kivette a patronákat.

Egy cserkész-úton, vigan szökdecsléve, elindult a gyermekereg, neki az erdőnek. Egynehányan már tudták a járását, főként Nánási Palkó. Ő vezette a társait, csatarendbe párosával: egy fiu, egy leány. Voltak vagy ötvenen, még trombitás és dobos is akadt a csapatban. A kis grófné karjai közt tartotta a szőkefürtű, kék szemű babát, meg az édességgel telt csomagot. Világért oda nem adta volna senkinek, pedig segítő társainak ajánlkoztak az apró paraszt-gavallérok: — Nem, nem adom. Én viszem; hiszen nem nehéz.

A nagy zajra, riadalomra megmozdult az erdő. Apró nyulacskák ugrottak ki a bokrokból; félénk őzcsapat robotogott végig a tisztáson csillogó tollu arany fécének rebbentek fel a bozótból. A vad ember is

fülni kezdett, de mikor a gyermekhangokat meghallotta, vidáman folytatta a dolgát. Fenyőágakból diadalkaput csinált a kunyhó előtt, a földet pedig behintette a patak apró kavicsaival. Nefejejték és nárcisokból bokrétaikat kötött és azokkal ékesítette fel a térséget; így várta kis vendégeit, mert gondolta, hogy ilyen szép, verőfényes őszi időben fel fogják keresni, de azt nem gondolta, hogy ennyien érkeznek. Mikor meglátta őket, összeütötte a két bokáját, tapsolt a tenyereivel, pittyeggett az ujjával és örvendezve kiáltott feléjük: — Csuha, hét országra szóló dinom-dánom lesz itt ma! A madarak énekelnek és a tücskök muzsikálnak, mi meg tánora pendülünk. Ihaj!

(Folyt. köv.)

* Kesztenbaum Juliska fűzőszalonjában, Rákóczi-ut a legfinomabb kézzel himzett női fehérnemű kapható.

Tűzifa árak:

Freiberger és Schwartz cégnél

Str., Barierli (Serepő-ú.) 3. Kolozsvári-ú., Serepő-ú.

Telefon 529.

Telefon 529.

1 m³ l-a búk hasábjá házhoz szállítva 280 L

1 " " cser 270 "

1 q l-a búkfa házhoz szállítva ... 60 "

1 q botfa házhoz szállítva ... 40 "

Aprított fa ... 70 "

Órák, ékszer

chinaezüst

disztárgyakat

szerviseket

olesón árul

BEER

Str. Josif Vulcan 1 szám.
Nagy Sándor-ú.
Óra- és ékszer javítások.

Hamis fogakat

briliáns, gyémánt, arany és
ezüsttárgyakat magas árban
veszek

Kohn Henrik

Avram I. (Kossuth-ú.) 7.

Magas árban ve-
szünk butort, sző-
nyeget, porcellánt,
zongorát, Wertheim
kasszát egész la-
berendezéseket.

Meghívásra házhoz megyünk

Beck és Benjamin

Strada Cogălniceanu

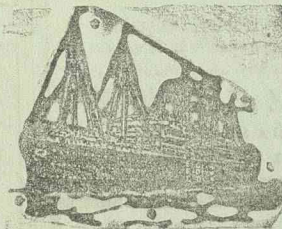
Olesón kiáruuljuk raktá-
ron levő perza és gyári-
szőnyegeket, ebéd és
hajóberendezéseket, anél-
kül bútorokat. Telefon: 1703.

White Star Dominion Line

White Star Line

direkt szolgálat

Cherbourg
Havre



Antwerpen
Hamburgból

KANADÁBA

Hét nap alatt három naponként induló
óriashajókkal. — Vizum- és hajóügyekben
felvilágosítással szolgál:

N. Brück & Co. Filiale Oradea-Mare

Str. Alexandrii No. 11. (Kereskedelmi és
lparkamara épület)

256

Hölgyek és masamódnők figyelmébe!

Értesítjük a t. hölgyközönséget, hogy (a volt Friedländer-kalapgyár üzemében) női, férfi szalma- és filckalapok alakítását a legújabb párisi és bécsi modellek után megkezdjük. A alakításokat éppúgy mint az új kalapokat hidraulikus présen préseljük, miáltal a nálunk alakított kalapok az új kalapoktól Versenyképes árak!

Sürgős esetekben 48 óra alatt alakítunk.

Heller és Deutsch

Bulev. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ú) 20. sz.

Hogy össze ne tévesszék a valódi

BOUQUET D'ORIGAN

Ch. Dupré, PARIS

gyártmányu kölnivíz, krém és pudert

más hasonló, de alsóbbrendű készítményekkel, felkérjük, hogy csakis Bouquet D'Origanat kérjen és vigyázzon jól a névre.

ÚJ KEZIMUNKA SALON

Kapucinus-utca 19. sz. alatt kézimunka szalonomat megnyitottam. Azeurozás, renesans, madeira, rischelleu, cakkozás gépen, ami felismerhetőségig ezonos a kézi himzés-

sal, de aránytalanul olcsóbb. És mindennemű kézi himzéseket is a leg szebb és legolcsóbban vállalkozom, perzsa goblen, kelin és filé munkák a legolcsóbban rendelkezhet meg.

A nagyközönség szíves pártfogását kéri: **Barta Maczó.**

Sírada Rimanóczy-utca 4. sz.

A harisnyák, keztyűk, soknik, rövidruk, szabókéllékek és nyakkendők legolcsóbb bevásárlási forrása. Jumperpamut 4 Lei 60 b. dekaja

„ELDORÁDÓ”
divatárúház, Rimanóczy-u. 4.

Jelmezruhák

fiúk és lányok részére, valamint tavaszi ruhák és kosztümök izléses kivitelben és jutányosan készülnek

OZV, RÁ CZ HERMANNE
gyermekruha szalonjában,
Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 6. sz.

Ács munkát CZINA ISTVÁN

helyben és vidéken. Bárminemű szakmába vágó munkákat a legolcsóbb egységárral mellett vagy velemmel együtt vállalom.

Veszek legmagasabb árban
Régiségeket, porcellánt,
ezüstöt, szőnyeget, butort, zongorát. Hívásra házhoz és vidékre is megyek.
Sternberg I.
régiségkereskedő
Kishidő Telefon 13-45

Új festékház

Rósenberg Herman
Rimanóczy-utca 2 szám.

Mindenféle festék és háztartási cikkek a legolcsóbban beszerezhetők. Iparosoknak árengedmény

Treuer János

szobafestő és mázó

Piata Unirii (Szt. László-tér) 7.

Tudatom a n. é. közönséget, hogy a Piata Unirii (Szent László-tér) 7. sz. a. szobafestő és mázó műhelyem megnyitottam. Szolid árak. A n. é. közönség szíves pártfogását kérem.

Festékház

Mindenféle festékek legolcsóbb árban kapható. **Biró**

Str. Vlahuta (Szent János-utca) 32

ANTIK BUTOROK ELADOK

Biedermayer salon, interziás szekrény és ágy, komódok, női kézimunka- és íróasztal, uri szalon-asztal.

Eredeti perzsa szőnyegek

antik tárgyakat magas árban veszünk. Házakat, beköltözhető lakásokat, szőlőket, birtokokat, üzemhelyiségeket, butorozott szobákat stb. gyorsan közvetítünk. Telefon: 2 03

„ARDEAL”

kereskedelmi ügynökség. Strada Episcop, Ciorogariu 8

Sir a baba nappal, éjjel,
Kis kocsiját rugja széjjel,
Vigasztalják mindhiába
Ha nincs SZÖKE kocsijába.

Gyermekkoszik gyári árban kaphatók.

SZÖKE MIKLÓS-nál

Strada Vlahuta (v. lt. Szent János-utca) 22. szám.
Szakszerű javítások, gummizások, onyók stb.

Nagyothonok fityelmébe!

A legújabb rendszerű berlini villamos

zsebtelefonok

(Az utolsó készletek) nagyothonok részére kaphatók:
Némethi Már Nagyvárad, Alexandri (Teleki)-u. 15.
szám alatti lakásban, ahol azok bárki által kipróbálhatók naponta 2-6 óráig.

Publicajune.

Regimentul 5 Roşiori urmând a vîde prin licitaţie publică un număr de 23 de cai în ziua de 17 Martie 1924, ora 9, în oborul de vite din localitate solicitanţii de a cumpăra din aceşti cai pot a se prezenta în ziua şi ora mai sus indicată.

Comandantul Reg. 5 Roşiori
Colonel Bengel.

Hirdelmény.

Az 5-ik huszárezred 1924 március 17-én reggel 9 órakor nyilvános árverésen a helybeli marhavásárlóterületen elad 23 db. lovat. Árverési szándékozók a lenti napon és órában az árverési színhelyen jelenjenek meg.

Az. 5. huszárezred parancsnoksága.
Bengel ezredes.

Külföldre utazóknak

Utlevél és Vizum

ügyekben

Leggyorsabb

Legolcsóbb

Schreier

Tisza Kálmán-tér

Dijmentes felvilágosítás

Külföldről érkezőknek



Prágai nemzetközi mintavásár

1924. március 16-23.

A legkedvezőbb beszerzési forrás Románia minden kereskedője, iparos és mezőgazdájára részére Csehszlovákia leghíresebb gyárlainak mintaküldetései. Kivételes kedvezmények a résztvevők és látogatók részére 83%-os kedvezmény valamennyi csehszlovák vasuton, 75%-os vízumkedvezmény, lakás, tollmács és hírszolgálat stb. — Legitimációk, felvilágosítások, prospektusok és jelvények kaphatók a mintavásár erdélyi képviselőjénél „RECLAMA” Cluj, amely az utleveleknek a csehszlovák konzulátusnál szükséges láttatásait is elintézi

Hirdetmény

Marauși (jud. Bihor plasa Belin) notariatul cercual înrobădăbun, egy érettségizett, az állam nyelvet szóban és írásban bíró egyén mint „sub notar substitut” törvényes fizetés és koszt mellett azonnali alkalmazást talál.

Notar cercual.

Bécsi utamról hazaérkezve

a legújabb parisi és bécsi modellokat hoztam magammal. Kérem a nagyörmű hölgyközönség szíves partfogását.

Kádár Rózsi

női kalapszalón

Vitéz Mihály (Nagyplac)-tér 3.

Radó Dezső

nőidivat termében

Készülnek a legegészségesebb angol kosztümök és francia ruhák méreseket arán.

Strada: Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 6.

127—1924.

Ingatlaneladási hirdetmény

A nagyváradai lat. szert. püspökség a szükséges egyházi és kormányhatósági jóváhagyások feltételével eladásra bocsátja:

1. A Tinca (Tenke) községben levő 8. 9., 10—1., 10—2. helyrajzi számok alatt fekvő erdőtiszt lakot melléképületeivel és a telekkönyv szerint 3 kat. hold 447 négyszög, kiterjedésű beltelekkel együtt. (Házszám 3.)

2. A Tinca (Tenke) községben levő erdőőri lakot, mely a 21. és 22. helyrajzi számú ingatlanokon a telekkönyv szerint 814. négyszögöl területű beltelek fekszik. (Házszám 616.)

3. A S. Saldobagiu (Körösszaldobagy, tenkei járás) községben az 1—8. helyrajzi számok alatt 4770. négyszögöl területen fekvő erdőőri lakot és telket.

A venni szándékozók szíveskedjenek írásbeli zárt ajánlataikat folyó hó 25-én, déli 12 óráig a nagyváradai lat. szert. püspökség jószágkormányzóságánál (Oradea-Mare, Bul. Regele Ferdinand 33.) benyújtani és egyúttal bánatpénzt az 1. pont alatti tenkei tisztulakra 60.000 leit; a 2. pont alatti tenkei erdőőri lakra 10.000 leit; a 3. pont alatti körösszaldobagy erdőőri lakra 10.000 leit készpénzben, vagy valamelyik helybeli, vagy tenkei bank betéti könyvében a jószágkormányzóság pénztárába letétbe helyezni.

A megajánlott vételáron felül fizetendő 2% a püspökségi nyugdíjalap javára, továbbá a szerződéssel és átírással járó illetékek és költségek.

A püspökség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson, a jelentkező vevőkkel a vételárra és fizetési feltételekre nézve tárgyalást folytasson s esetleg a jelentkező vevők között szóbeli árverést tartson.

A beadandó ajánlat az ajánlattevőre a bánatpénz elvesztésének terhe alatt kötelező. A püspökség az el nem fogadott ajánlattevők bánatpénzét folyó hó 26-án visszaadja. Ha a vevővel megkötendő szerződést az illetékes hatóságok nem hagyják jóvá, az ajánlattevő bánatpénzét ugyanúgy kapja vissza, amint azt letétbe helyezte.

A birtokbalépés módzataira és minden egyéb körülményre alólírott jószágkormányzó az érdeklődőknek a hivatalos órák alatt minden felvilágosítást megad.

Oradea-Mare (Nagyvárad), 1924. márc. 8.

Dr. Gerbert Ottó,
jószágkormányzó

No. G. 301/1924.

Publicatiune de licitație

Subsemnatul executor de pe lângă judecătoria de ocol Podul-Sacilor publică, că în urma deciziei C. II. 3078/921—7 efectuându-se execuțiunea de escontenare în favoarea Weisz Etel din Oradea-Mare contra lui Danziger Ludovic dñi Mihaifalau mobilele: 1 casă fier și alte mobile casnice în valoare 10.000 Lei se vor vinde prin licitație publică în ziua de 14 luna Martie 1924 orele 2 p. m. în Mihaifalau la aceasta cumpărătorii se invită cu aceea, că aceste mobile se vor vinde eventual și sub prețul estimat.

Pedul Sacuilor la 26 Februarie 1924.

Flariu Popp
del. judec.

Első minőségű, emberi táplálkozásra is alkalmas

napraforgóolaj

valamint köleskása olcsó áron kapható:

Hj. Klein Lázár

ügynökségénél, Printul Cotel (Szilágyi D.) u 4

Raktár a Nagyvárad Áruaktár R.-T.-nál.

93—1924. szám.

Ingatlaneladási hirdetmény

A nagyváradai lat. szert. püspökség a szükséges egyházi és kormányhatósági jóváhagyások feltételével eladásra bocsátja:

1. A Bulevardul Regele Ferdinand 33. sz. jószágkormányzósági épületet a telekkönyv szerint 1399 négyszögöl beltelekkel.

2. A püspökség tulajdonát képező, Béke-utcan fekvő ugynevezett püspökségi belsőmajorot 4812.1 négyszögöl területtel a rajta levő épületekkel együtt (telekkönyvi helyrajzi számok 11—17.)

A venni szándékozók szíveskedjenek írásbeli zárt ajánlataikat folyó hó 20-án déli 12 óráig a nagyváradai lat. szert. püspökség jószágkormányzóságánál (Bul. Regele Ferdinand 33.) benyújtani és egyúttal bánatpénzt a jószágkormányzósági épületre 150.000 leit, a belső majorra eddig 100.000 leit készpénzben, vagy valamelyik helybeli elsőrendű bank betéti könyvében a jószágkormányzóság pénztárába letétbe helyezni.

A megajánlott vételáron felül fizetendő 2% a püspökségi nyugdíjalap számára, továbbá a szerződéssel és átírással járó illetékek és költségek.

A püspökség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson, a jelentkező vevőkkel a vételárra és fizetési feltételekre nézve tárgyalást folytasson s esetleg a jelentkező vevők között szóbeli árverést tartson.

A beadandó ajánlat az ajánlattevőre a bánatpénz elvesztésének terhe alatt kötelező. A püspökség az el nem fogadott ajánlattevők bánatpénzét folyó hó 21-én visszaadja. Ha a vevővel megkötendő szerződést az illetékes hatóságok nem hagyják jóvá, az ajánlattevő bánatpénzét ugyanúgy kapja vissza, amint azt letétbe helyezte.

A birtokbalépés módzataira és minden egyéb körülményre alólírott jószágkormányzó az érdeklődőknek a hivatalos órák alatt minden felvilágosítást megad.

Oradea-Mare, (Nagyvárad) 1924. március 8.

Dr. Gerbert Ottó,
jószágkormányzó.

Meghívó

A Szalárdvidéki Takarékpénztár Részvénnytársaság

XXIX. évi rendes közgyűlését

1924 március hó 23-án délután 3 órakor tartja meg a pénztárat tanácstermében, melyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghívja.*

A közgyűlés tárgyai:

1. Közgyűlés megalakulása, jegyző — és jegyzőkönyvet hitelesítő két részvényes — kijelölése.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az 1923. üzletéről.

3. Az 1923. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése és a tiszta nyereség megállapítása, felosztása, a felmentvény megadása.

4. Az alapszabályok 1-ső fejezete, 1 §. megváltoztatása.

5. Igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok választása.

* Minden részvényes, ha a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényeit, melyet legalább egy hó előtt nevére íratott — letenni, ahol az öt megjelölt szavazat számát tartalmazó térítvényt láttatik el, — különben nem szavazhat. (Alapszabály 16. §.)

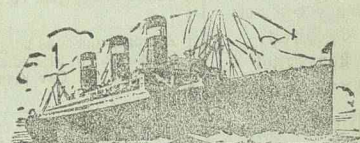
Aszódihoz

Koestlin friss

teasütemények.

Gyermekeknek, betegeknek piskóták és különféle mézesek érkeztek.

Aszódi, Saspalota



Hires konyhájuk van az amerikai hajóknak.

Jó, változatos és bőséges élelem, amelyet dinoman készítenek és szolgálnak fel ez az egyik legjobb konyha az United-States-Lines nyugodtan haladó nagy hajóknak. Ha Ön Leváltában, ezen a csodahajón, vagy az United-States-Lines bármelyik pompás gőzösén utazik, az első naptól fogva el lesz látva az amerikai vendégszeretettel és az udvarias kiszolgálással.

Kérjen — díjmentesen — képes prospectust és hajólistát.

UNITED STATES LINES

Vezérképviselőt Romániában:

MERCUR BUCAREST, Calea Magilor 51, TEMESVAR Hunyadygasse 8, CZERNOWITZ, Liliengasse No. 15

Március 10-én nyílik meg

Pölöskei

hölgyfodrász manicürszalonja
Str. Teatrului (Színház-utca) 4 szám.
(Adorján palota)

SUGJA MEG

tisztelt háziasszony boltosának, hogy O maradhat ha akar ósdi, maradi, de Ön, mint aki a divatban nem visel ósdi régi copfokat, pótkávéban is csak az új három csillagos Uhu-kávét vásárolja

Kabányai Polgári Szelfőződe és Szent István Tájszerművek Részv.-Társaság

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szövevény 2 lei
vastag betű 4 lei

Egy öltöny 700 Leitől elkészítése kezdve

Jobb munkát kap, mint a főtérén. Minden a szakmába vágó munkákat a legolcsóbban készítik:

SCHREIER URI SZABÓ
Oradea-Mare, Str. Cogălniceanu (Várad Zs.-utca) 2

Levelezés

"Kis barna" 5-kor várom helyet, levele van a kádóban. 122

Két fiatal leány szórakozás céljából önját megismerkedni jobb zsánerű fiatal emberekkel. Levelet a kiadói hivatalba kérik. "Páros, Fehér" jelű. 119

"Hűség", 40 jelű, "Tisztelet", "Nagykereskedő", "Örökös", jelűkre levél van a kiadóban, kérik átvenni. 117

Közösség

23-40 év közötti öregek jó modorú iparos egy olyan nővel szeretne megismerni megismerkedni kinek ingatlan vagyona van, vagy esetleg öregek pékmesterével, levelet a kiadói hivatalba kérik. 237H

Oktatás

Gyorsírás (magyar-német)

gépírás

könyvtől

12 év óta legjobban

Donát-nál

Str. Gojdu

(Beuthy Ödön-utca)

80. szám.

Előkészítés

magánvizsgákra.

LAKÁS

Előszörőlőm kétszobás, alkalmas lakóhely háromszoba, fűtőszoba lakással. Cím a kiadóban. 978

Barokk stílusú szoba intelligens férfiak kiadó. Str. Comer-u. 15. 147

Beköltöztető kis házat, vagy fél házat keresek 100.000 Leig. Cím: "Házvevő" alatt a Hegedűs Hirlaprodába leadni. 129H

Kiadványt készítő kis család keres mellette két szoba, mellékhelyiségek lakást. Cím a kiadóban. 106

Előszörőlőm olasz központján levő szép kétszobás lakóhely hasonlóval a Városligetben. Cím a kiadóban. 115

Vadászlevegő

Levegőt, jókora tartást és barátságát, valamint vadászati felszerelések készítését és javítását szakszerűen eszközöl

Künstler

armurier — fegyverműves

Cuza Voda (Szacsavay-u) 89

Alkalmazás

Perfect román-magyar volt gazdasági munkatársak. Város és vidéki ügyek kérésére rendelkezésre állnak. Cím a kiadóban. 147H

Onálló német-magyar levelező, perfect gépi, román nyelvű szerkesztés és levelezést vállal. "Eszelég felnapra" jelűre Hegedűs Hirlaprodába. 91H

Eine Zinderpfliegerin wird gesucht. Adr. Dr. Székely, Str. Cosbuc (Szalárdi-u.) 4. sz. 112

I ösöd jobb nő felvétetik gyermek mellé, dr. Székely Str. Cosbuc (Szalárdi-u.) 4. sz. 113

Kartellon kívüli biztosító intézet keres vezetőgynök-sége részére egy az iradai teendőkben, mint a kiadványok, illetve az állás tisztviselői. Levelet "Agilis" jelűre a Hegedűs Hirlaprodába. 109H

40 éves tanult molnár állást keres azonnali beépítésre. Juhász Béla Luda-sul de Mureş (Jud. Turda) 101

Ajuzó, himző és horgoló keresetek Str. St. Ladislau (Körös-u.) 21. Özv. Kissné. 133

Előszörőlőm munkára erős kézi munkás azonnali felvételt. Hackmayer ur szoba. Str. Avram Iancu. 145H
2. Fehér zománcozott ágy hajlítót gaderol szekrény, asztal, 2 fotel 4 székkel, gyermekágy ágyterítővel sürgősen kiadó. Komaróczi uca 9. II. em. 144H

Munkástársakat felvesz "Sunfield" Domborműnyomda, Strada Vlahuța 29. sz.

Jó bonyolításokkal rendelkező mindenféle házvezetőnő, kis családi, alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 116

Uriasszony középkori, házvezetőnőnek ajánlkozik azonnali, utazáshoz. Kitiűnben főz. Eszdelg gyermek gondozását is vállalja. Cím a kiadóban. 121

Köztársaságok keresünk azonnali, ki nem-mul is beszél. Viktoria kérésével. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 36. 125

Videki nagy iparvállalat keres azonnali beépítésre kereskedelmi végzettségű magyar-német gyors- és gép-nőti hálalembert jó fizetés mellett. Részletes ajánlatok a Feketeördő Uveggyár-t-hoz Padurea-Neagra (Jud. Bihor) intézendők. 129

Kisasszonyirodai munkára, segéd-fűszer-, esemege-szakmából, bolti szolgálat, előnyben ki csapos volt — felvételt Vadász és London fűszer- és esemege-kereskedésében Bul. Reg. Ferd. 10. 126

Perfect román érettségizett fiatalember azonnali beépítésre megfelelő alást keres. Megkereséseket a kiadó továbbítja. 102

Adas-vétel

Eldő Str. Postei (Uri-u.) 59. számú ház, 1 háromszobás és egy 1 szobás lakással, beköltöztethető. Értekezni: Kovács, Str. I. C. Brajanu (Szaniszló-u.) 71. 134

Kitűnő bécsi gyarmányu hosszú zongora és gyermek sport-kocsi kiadó. Str. Simon Barnatiu (Danyanich-utca) 7. 281H

Zsakott, kifogástalanul elegáns, közepes méretű, kiadó. Str. Gojdu (Beuthy Ödön-utca) 14. Gruber. 104H

Méhes 2 kaptár méhrel, 12 fűres kaptárrel és teljes felszereléssel kiadó. Petykó, Str. N. Zsiga (Lukács György-u.) 22. 120

Phonix pálmát megvételre keresek Cím a kiadóban. 132

Regényeket vesz Kohn, Str. Fluerdiului (Tilinkó-utca) 14. sz. 130

Előszörőlőm berendezés, Stigl zongora, rövid keresztzongora, olcsón kiadó. Strada Rimanoczy-u. 1. I. em. Balra. 149

Egy kishold szülő, új ház, nagy terasz, gyönyörűsével, virág, konyha-kertészet, kis családi nyaralónak is kiválóan alkalmas, a városhoz legközelebbi helyen kiadó. Cím a kiadóban kérik. 84

Használt jókaban tevő ebéd kiadó. Szigethy-u. 17. sz. 138H

Petőfy-utca 9 szám alatti 2 holdas szülő kiadó. 141H

Eldő egy hold szülő lakóházzal. Cím Str. Lakatos-utca 12. 146H

Határnyak

nyakkendő, kezyük, gombok, csipkék, cérnák, gyöngyök nagy választékban, a legolcsóbban beszerezhetők

Gulmann Chajem
Sas-passage főbejárattal szemben.

Arany, ezüst, gyémánt, brilliánt és hamis fogakat magas árban beváltak, órák és ékszerek alkalmi árban kaphatók ugyanott egy szép körítási háló és szép perzsa szőnyegek kiadó.

Weisz Lipót
órák ékszersz és régiség kereskedő. Strada Avram Iancu Kossuth-utca 18.

Str. Regele Ferdinand 9. Özv. Petri Árpád né lát-sze-ész üzletében van

HERBST
ékszersz és órák rak-tára aranyat, ezüstöt, brilliántokat magas árban vesznek. Megérkeztek a schievi zseborák.

Ismét magas árban

VESZK
ARANY
EZÜST
és brilliánt tárgyakat

KLEIN
ékszerház Avram Iancu (Kossuth Lajos)-utca 4 szám

Faszéneladás. Gyertyán és fűgyéből több waggon, legkisebb minőségű faszen eladó gyárak és kovácsműhelyek részére. 5 mm. felüli helyben szállítatik. Vételre előjegyzést a Hegedűs Hirlaprodába. "Szón" jelűre ármegjöléssel. 73H

Eldő egy új beköltöztethető magánház, mely áll háromszoba, fűtőszoba és mellékhelyiségekből. Nem rekvirálható. Str. Viciu (Vámház-utca) 61. Braun. 107

Nagyazonlatlan Piacér 4. sz. alatt, Arany palotában, előszörű üzlettel, több év szörződéssel kiadó, eszdelg ezzel kapcsolatos rakfahelyiségek is kaphatók. Cím: Kardos József Salonta, Paja Jóni 4. 89H

Vasút és vámvivatal közvetlen szomszédságában cca 2 katasztrális hold bekerített fűres telek kiadó. Gyárnak, telephelynek kiválóan alkalmas. — Értekezni a kiadóban. 114

Agyletűlt abrosszal vannak, finom szövöt vagy plüssből. Kovács Juliska Str. Monastirii (Zarda-u.) I. Eldő ampiristű életáncsont legyezű (vitrin darab), nagyon szép madeira reneszans ajtó milliók, fűtők, lámpák, abrossok, storkok, ágyterítők, file motívok, betétek, klópi csipke és betét. Körtől feher, arany és színes terítők, szita gobelin, gobelin képek rámaival és enklül, montrozatlan dívanypanák, kelim abross és diapera és sarga selyem paplan. Nagyon szép fehérnemű, ingek, nadrágok és leibhenek, selyem rojtos kendő. Egészen új szürke szövöt kóztűm és estélyi ruha, sarga selyem, autóbundák, zsurasztal, lámpa-ernyők, szanifás (szobagőzfűtő) — perzsa szőnyegek, ebédő 24.000 lei, perzsa ebédőszőnyeg, perzsa és szimira átvétők, igen olcsón, 2 ablakra nordis függöny, indiai ezüst sál, kepek, tekete (alt) nagyon szép eredeti egészen új jelmezruhák, színes és fehér abrossok, szalvéták. Buc-u. Reg. Ferdinand Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 677H

Keresek megvételre egy jókaban levő asztali sport 2 szűttel. Cím a kiadóban kérek. 67

3 pár harisnyából 2 pár, 2 pár zokniból 1 pár varr Gondáné, Str. Simeon Barnatiu (Danjanich-u.) 2. sz. 210 3. Nv.

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leittől kezdve készünek Zenker lényképszal Str. I. C. Brajanu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este 8-ig.

Gépjárműjavítás jól és olcsón készit Erbsteinné, Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 28 vagy Szararovszky-utca 11. sz.

Fénakolósön bármilyen biztosítékra bármikor azonnali kapható. — Kiadóbejárattal szobákat, lakásokat, üzletelhelyiségeket közvetlenül kiadó: Str. Episcopului Pavel-utca 5. 57

25 banijával gombjuk kötéssel vialai Hattyu varroda, Str. Episcopului Pavel-u. 13. 123

Található 3 Wertheim-kulcs. Aivehét a Hegedűs Hirlaprodában. 148H

Uj és használt kerékpárok gumikk ezekhez mindenféle részek legolcsóbban

varrógép és kerékpár javító helye.

H. Eisenberger
Plata M. Viteazul Nagyplac 5 új husplacoz szemben

ARANY BEVÁLT
Horváth Imre Del'Orto mellett

ARANY! EZÜST BRILLIÁNS GYÉMÁNT PLATINA BEVÁLTÁS

ÓRÁK
szakszerű javítást a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY
végzi Strada Alexandrii (Teleky-utca) 9. szám alatt

Jutányos órák Preciz munka

Felhalálók ügyelmébe

Találmányokat kidolgozok a-ra is, gép elektro technikai konstrukciókat megvásárolok. Erdelődésekre szakszerű és díjtalan felvilágosítással szolgálok. Szigorú titoktartás.

Künstler
művészt és elektrotechnikus. C. Voda (Szacsavay-u) 89.

Bizományba elfogadok bármilyen lehneműt, porcellánokat, szőnyeget és képeket. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 61

Felholdas szülő kiadó, Fő-utca 20 pernyire, beköltöztethető lakással (szoba, konyha, szep) 70.000 leitt. Fejvágószítást ad Fő-utca Str. Teatrului (Szin-ház-u.) 4. 93

Zongorát megvételre keresek. Vértess, Str. Pece-utca 12. Ugyonk díjazva. 111H

Külföldiek

Magánbörz, háromszáz-ezer Lei keresek legrsö-rangú elhelyezésre, magas kamatozással, Lukács Lajos ryug. bankigazgató, Str. Szilágyi-u. 2. 131

Plisse és gouvre munkák rendkívül olcsó árban készünek Str. Alexandrii (Teleky-u.) 22. sz. alatt, a kapuval szembe.

3 pár harisnyából 2 pár, 2 pár zokniból 1 pár varr Gondáné, Str. Simeon Barnatiu (Danjanich-u.) 2. sz. 210 3. Nv.

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leittől kezdve készünek Zenker lényképszal Str. I. C. Brajanu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este 8-ig.

Gépjárműjavítás jól és olcsón készit Erbsteinné, Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 28 vagy Szararovszky-utca 11. sz.

Fénakolósön bármilyen biztosítékra bármikor azonnali kapható. — Kiadóbejárattal szobákat, lakásokat, üzletelhelyiségeket közvetlenül kiadó: Str. Episcopului Pavel-utca 5. 57

25 banijával gombjuk kötéssel vialai Hattyu varroda, Str. Episcopului Pavel-u. 13. 123

Található 3 Wertheim-kulcs. Aivehét a Hegedűs Hirlaprodában. 148H

Uj és használt kerékpárok gumikk ezekhez mindenféle részek legolcsóbban

varrógép és kerékpár javító helye.

H. Eisenberger
Plata M. Viteazul Nagyplac 5 új husplacoz szemben

ARANY BEVÁLT
Horváth Imre Del'Orto mellett

ARANY! EZÜST BRILLIÁNS GYÉMÁNT PLATINA BEVÁLTÁS

ÓRÁK
szakszerű javítást a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY
végzi Strada Alexandrii (Teleky-utca) 9. szám alatt

Jutányos órák Preciz munka

Felhalálók ügyelmébe

Találmányokat kidolgozok a-ra is, gép elektro technikai konstrukciókat megvásárolok. Erdelődésekre szakszerű és díjtalan felvilágosítással szolgálok. Szigorú titoktartás.

Künstler
művészt és elektrotechnikus. C. Voda (Szacsavay-u) 89.

ARANY BEVÁLT
Horváth Imre Del'Orto mellett

ARANY! EZÜST BRILLIÁNS GYÉMÁNT PLATINA BEVÁLTÁS

ÓRÁK
szakszerű javítást a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY
végzi Strada Alexandrii (Teleky-utca) 9. szám alatt

Jutányos órák Preciz munka

Felhalálók ügyelmébe

Sonnenfeld Adolf nyomda Rész-Társ.